

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
W LUTOWISKACH
ORAZ REALIZACJI PROGRAMÓW
W 2025 ROKU**

*„Miarą Twojego człowieczeństwa
jest wielkość twojej troski
o drugiego człowieka”
ks. Mieczysław Maliński*

Spis treści

I ZAKRES DZIAŁANIA OŚRODKA	4
II STRUKTURA ORGANIZACYJNA I KADROWA GOPS	5
III REALIZACJA BUDŻETU OŚRODKA	8
IV REALIZACJA ZADAŃ	10
4.1 Pomoc społeczna	10
4.1.1 Praca socjalna.....	12
4.1.2 Zasilki i pomoc w naturze.....	12
4.1.3 Rządowy program wieloletni „Posilek w szkole i w domu”.....	14
4.1.4 Pobyt w Domu Pomocy Społecznej.....	16
4.1.5 Usługi opiekuńcze.....	18
4.1.6 Ponoszenie wydatków za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.....	19
4.1.7 Asystent rodziny.....	20
4.2 Świadczenia rodzinne	20
4.3 Fundusz alimentacyjny	23
4.4 Pomoc państwa w wychowywaniu dzieci (świadczenie 800+)	25
4.5 Pomoc żywnościowa w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021 – 2027 – PODPROGRAM 2024	26
4.6 Wypoczynek letni dla dzieci	26
4.7 Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny	27
4.8 Wydawanie zaświadczeń do programu „Czyste powietrze”	28
4.9 Dodatek mieszkaniowy	28
4.10 Potwierdzenie prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	29
4.11 Pomoc dla obywateli Ukrainy	30
4.11.1 Pomoc w formie posiłków dla dzieci w trakcie nauki w szkole.....	30
4.11.2 Świadczenia rodzinne.....	31
4.12 Realizacja programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025	31
4.13 Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025	32
V WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI	33
VI MONITORING I OCENA WDRAŻANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH ZA ROK 2025	35
VII SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W ROKU 2025	38
VIII SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W ROKU 2025	44
IX SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA	

NARKOMANII W GMINIE LUTOWISKA W ROKU 2025	47
X WNIOSKI KOŃCOWE I POTRZEBY W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA.....	53

I ZAKRES DZIAŁANIA OŚRODKA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w godnych warunkach. Pozwala także zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym, wspierając ich przy usamodzielnieniu się oraz integracji ze środowiskiem.

Zadania pomocy społecznej są realizowane przez samorząd terytorialny na poziomie gmin, powiatów i województwa, a także przez administrację rządową, zlecającą najczęściej ich wykonywanie odpowiednim szczeblom samorządu terytorialnego. Zatem zadania pomocy społecznej podzielone są na zadania własne (finansowane z budżetów lokalnych) i zadania zlecone (finansowane przez budżet państwa, wojewodów, samorzady wojewódzkie oraz ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach jest samodzielną jednostką organizacyjną Gminy, działającą w formie jednostki budżetowej. Został powołany do życia z dniem 1 maja 1990 r. zarządzeniem Naczelnika Gminy Lutowiska z dnia 18 maja 1990 r.

Podstawowym dokumentem regulującym funkcjonowanie Ośrodka jest Statut nadany Uchwałą Nr XVIII/135/2025 Rady Gminy Lutowiska z dnia 22 października 2025 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lutowiskach.

Ośrodek realizuje zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ustawy o pomocy społecznej oraz zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej, o których mowa w art. 18 w/w ustawy. Realizowane zadania wynikają zarówno wprost z przepisów prawa wskazujących Ośrodek Pomocy Społecznej jako jednostkę odpowiedzialną za realizację zadania, jak i powierzone są do realizacji na podstawie uchwał Rady Gminy i zarządzeń Wójta Gminy Lutowiska.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje w szczególności zadania z zakresu:

1. pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie z uwzględnieniem podziału na typ zadań:
 - a. zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym;
 - b. zadania własne gminy;
 - c. zadania zlecone z zakresu administracji rządowej;
2. świadczeń rodzinnych, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
3. świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom

uprawnionym do alimentów;

4. świadczeń realizowanych w ramach ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przy czym od 01.06.2022 r. wypłata świadczeń wychowawczych została na podstawie przepisów prawa przekazana do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
5. przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zadania w tym zakresie są realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030. Program przyjęty został Uchwałą Nr LV/322/2024 Rady Gminy Lutowiska z dnia 27 marca 2024 r.
6. wsparcia rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
7. potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
8. wspierania kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r.;
9. Karty Dużej Rodziny zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
10. dodatków mieszkaniowych zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

W 2025 r. Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania dodatkowe z zakresu:

1. ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z dnia 12 marca 2022 r.;
2. realizacja Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025;
3. realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025;
4. realizacja Programu „Opieka 75+”.

Zgodnie z treścią art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej „Kierownik ośrodka pomocy społecznej (...) składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka (...) oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej”. Poniżej przedstawiono informacje o zadaniach realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach w 2025 r.

II STRUKTURA ORGANIZACYJNA I KADROWA GOPS

Podstawowa struktura zatrudnienia w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lutowiskach w 2025 r. wynikała z konieczności zapewnienia prawidłowej realizacji zadań, w tym w szczególności w zakresie zgodności z przepisami prawa (m. in. w odniesieniu do terminowości prowadzenia postępowań). Wymagania dotyczące liczby pracowników socjalnych zatrudnionych

w Ośrodku zawiera ustawa o pomocy społecznej. Z art. 110 ust. 11 wynika, że „Ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”. Z treści art. 110 ust. 12 wynika, że „Ośrodek Pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”. W gminie Lutowiska spełnione są standardy dotyczące zatrudnienia w GOPS wynikające z ustawy.

Na koniec 2025 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lutowiskach zatrudnionych było łącznie 7 osób (w tym 2 osoby w niepełnym wymiarze czasu pracy). W 2025 roku poza pracownikami zatrudnionymi w ramach podstawowej struktury Ośrodka zatrudnionych było również 7 osób na podstawie umów cywilno – prawnych.

**Liczba pracowników GOPS zatrudnionych na podstawie stosunku pracy
wg. stanu na koniec 2025 r.**

Lp.	Stanowisko	Liczba etatów
1	Kierownik	1 etat
2	Główny księgowy	1 etat
3	Pracownicy socjalni	2,5 etatu
4	Obsługa świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1 etat
5	Asystent rodziny	½ etatu
RAZEM:		6 etatów

Osoby, z którymi zawarto umowy cywilno – prawne w 2025 r.

Lp.	Zakres zadań
1	Inspektor Ochrony Danych w okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r.
2	Administrator Systemu Informatycznego, usługi informatyczne (osoba prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą) w okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r.
3	Osoba, której zlecono wykonywanie zadań służby BHP w okresie od 01.04.2025 r. do 31.12.2025 r.
4	Osoba, której zlecono realizację usług specjalisty ds. płac, zastępstwo głównego księgowego w okresie od 15.07.2025 r. do 30.09.2025 r.
5	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością w okresie od 23.01.2025 r. do 31.12.2025 r.
6	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością w okresie od 23.01.2025 r. do 31.12.2025 r.
7	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością w okresie od 23.01.2025 r. do 23.06.2025 r.
8	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością w okresie od 07.08.2025 r. do 31.12.2025 r.
9	Osoba świadcząca usługi opieki wytchnieniowej w okresie od 13.03.2025 r. do 23.06.2025 r.

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej jako pracownicy samorządowi, w myśl art. 24 ust. 2 pkt 7 ustawy o pracownikach samorządowych, obowiązani są do stałego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych. W roku 2025 pracownicy Ośrodka uczestniczyli w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Pracownicy wzięli udział w szkoleniach z zakresu:

1. „Sprawozdania finansowe OPS za rok 2024”;
2. „Vademecum dla osób przetwarzających dane” (7 osób);
3. „e-Doręczenia w praktyce organów pomocy społecznej”;
4. „Nowelizacja świadczenia rodzicielskiego od 19 marca 2025 r. zmiany w świadczeniach rodzinnych i prawie pracy”;
5. „Archiwizacja dokumentów administracji publicznej”;
6. „Uzależnienie – słabość charakteru czy choroba” (2 osoby);
7. „Domy pomocy społecznej – zasady kierowania oraz ustalania odpłatności” (3 osoby);
8. „Fundusz alimentacyjny – nowelizacja”;
9. „Wydawanie decyzji z zakresu świadczeń rodzinnych i ustalanie świadczeń nienależnie pobranych”;
10. „Pierwsza pomoc przedmedyczna” (6 osób);
11. „Wywiad środowiskowy i dokumentowanie pracy socjalnej”;
12. Obowiązkowe szkolenie realizowane zgodnie z art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (1 osoba);
13. „Jak sporządzić prawidłowy regulamin pracy – co obowiązkowo zapisać, a czego lepiej nie regulować”;
14. „Niezbędnik pracownika jednostki pomocy społecznej – wypalenie zawodowe – radzenie sobie ze stresem – praca z trudnym klientem – zarządzanie i komunikacja w oparciu o zasady przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji”;
15. „Usługi opiekuńcze, sąsiedzkie, specjalistyczne oraz wsparcia krótkoterminowego”;
16. „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze”;
17. „Dochody w pomocy społecznej – renta wdowia – dodatek dopełniający – nowości 2025”;
18. „Dochody w pomocy społecznej – nowości 2025 – aktualne problemy”;
19. „Wydatkowanie środków z Gminnego Programu Profilaktyki”;
20. „Kontrakt socjalny – aspekty prawne”;
21. „Przełomowe zmiany w prawie pracy 2025/2026 – jak przygotować dział kadr do licznych zmian i kontroli PIP”;
22. „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej. Jak wprowadzić zmiany w trakcie trwania programu AOOD? W jaki sposób dopisać do programu asystenta, gdy ubezpieczenie nie zakłada

„dodatkowej osoby? Jak dopasowywać usługi do danej osoby niepełnosprawnej?”;

23. „KSeF w jednostkach pomocy społecznej i NGO – jak przygotować się do obowiązkowego fakturowania elektronicznego od 2026 roku”;

24. „KSeF i nowoczesny OPS – od obowiązków do możliwości”.

Ponadto w 2025 r. kierownik GOPS ukończył studia podyplomowe na kierunku „Kadry i płace”. Pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, na zaproszenie Uczelni Państwowej im. Jana Grodka w Sanoku wziął udział w międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Szanse i zagrożenia rozwoju sztucznej inteligencji w kontekście pracy socjalnej”.

W ramach samokształcenia pracownicy brali również udział w szkoleniach i webinarach bezpłatnych, których ukończenie nie jest potwierdzane zaświadczeniem / certyfikatem, realizowanych w szczególności przez: Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego czy firmę Wolters Kluwer.

Nadmienić należy, że w 2025 r. znaczna część szkoleń pracowników GOPS została sfinansowana ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego na podstawie umów zawartych ze Starostą Bieszczadzkim:

1. w ramach umowy nr 17/2025 z dnia 08.04.2025 r. wydatkowano kwotę: 3.541,00 zł;
2. w ramach umowy nr 33/2025 z dnia 31.07.2025 r. wydatkowano kwotę: 2.178,80 zł;
3. w ramach umowy nr 42/2025 z dnia 13.10.2025 r. wydatkowano kwotę: 2.296,00 zł.

Łącznie na podnoszenie kwalifikacji pracowników jednostki ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego pozyskano w 2025 r. kwotę 8.015,80 zł.

III REALIZACJA BUDŻETU OŚRODKA

Zadania realizowane przez Ośrodek w 2025 r. po stronie wydatków stanowiły kwotę **2 802 177,25 zł.**

Szczegółowa informacja dot. realizacji budżetu z wyszczególnieniem **najważniejszych kategorii wydatków** w poniższych tabelach (poszczególne pozycje nie sumują się).

Rodzaj wydatku	Klasyfikacja budżetowa	Realizacja całkowita	UWAGI
Świadczenia z pomocy społecznej			
Pokrycie kosztów pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej	852-85202-4330	374 336,64	
Zasiłki okresowe	852-85214-3110-01	43 305,79	
Zasiłki celowe	852-85214-3110-02	18 413,86	
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	852-85213-4130-02	9 748,83	
Zasiłki stałe	852-85216-3110	121 487,68	
Usługi opiekuńcze	85-85228-4330	15 480,00	
„Posiłek w szkole i w domu”	852-85230-3110	89 986,49	

Koszty utrzymania Ośrodka Pomocy Społecznej			
Wynagrodzenia osobowe pracowników	852-85219-4010	443 001,37	
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	852-85219-4040	35 087,80	
Składki na ubezpieczenie społeczne	852-85219-4110	93 349,11	
Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	852-85219-4120	8 173,85	
Wynagrodzenia bezosobowe	852-85219-4170	17 200,00	
Zakup materiałów i wyposażenia	852-85219-4210	13 139,41	
Zakup energii	852-85219-4260	6 656,63	
Zakup usług zdrowotnych	852-85219-4280	1 502,00	
Zakup usług pozostałych	852-85219-4300	33 967,10	
Opłaty z tytułu usług telekomunikacyjnych	852-85219-4360	2 103,69	
Podróże służbowe krajowe	852-85219-4410	6 784,82	
Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	852-85219-4440	13 617,00	
Podatek od nieruchomości	852-85219-4480	682,00	
Szkolenia pracowników	852-85219-4700	11 994,00	
Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny			
Wypłata świadczeń rodzinnych – zasiłki	855-85502-3110-01	953 145,40	
Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego	855-85502-3110-02	20 300,00	
Wynagrodzenia osobowe pracowników	855-85502-4010	85 730,00	
Składki ZUS od świadczeń wypłaconych klientom	855-85502-4110-01	149 749,08	
Składki ZUS dot. wynagrodzeń pracowników	855-85502-4110-02	16 224,02	
Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	855-85502-4120	2 259,28	
Zakup materiałów i wyposażenia	855-85502-4210	933,63	
Zakup energii	855-85502-4260		
Składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń wypłaconych klientom	855-85513-4130	45 423,34	
Karta Dużej Rodziny			
Zakup materiałów i wyposażenia	855-85503-4210	349,00	
Asystent Rodziny			
Wynagrodzenia osobowe	855-85504-4010-01	44 621,19	
Składki na ubezpieczenie społeczne	855-85504-4110-01	8 384,54	
Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	855-85504--4120	1 168,62	
Zakup materiałów i wyposażenia	855-85504-4210-01	105,00	
Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej			
Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	855-85508-4330	20 583,77	

Ośrodek w 2025 r. realizował również zadania pozabudżetowe:

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2025			
Wynagrodzenia+ składki na ubezpieczenie społeczne	853-1	136 111,80	
Zakup materiałów i wyposażenia	853-4	2 865,60	
Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2025			
Wynagrodzenia+ składki na ubezpieczenie społeczne	853-1OW	16 225,75	
Zakup materiałów i wyposażenia	853-2OW	355,00	

Ponadto tut. Ośrodek realizował zadania związane z przygotowaniem wypłaty dodatków mieszkaniowych. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę tych świadczeń pozostawały w budżecie gminy.

IV REALIZACJA ZADAŃ

4.1 Pomoc społeczna

Wsparcia w formie świadczeń z pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W 2025 roku prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobom i rodzinom, których dochód (netto) na osobę w rodzinie nie przekraczał:

- dla osoby samotnie gospodarującej: 1.010,00 zł,
- dla gospodarstw domowych (rodzin): 823,00 zł na osobę w rodzinie,
- maksymalna wysokość zasiłku stałego wynosiła: 1.229,00 zł.

Kryteria te zostały wprowadzone z dniem 1 stycznia 2025 r. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji. Udzielone świadczenia mają charakter obowiązkowy albo fakultatywny. Okres na jaki przyznaje się świadczenie (art. zasiłek okresowy) zależy od okoliczności sprawy. Świadczenia udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego bądź też na wniosek osoby trzeciej (za zgodą osoby zainteresowanej).

W roku 2025 z pomocy społecznej skorzystało **70 rodzin** (135 osób w rodzinach). Głównym powodem przyznawania świadczeń w roku 2025 było ubóstwo (34 rodziny). W dalszej kolejności

udzielano pomocy z powodu bezrobocia (33 rodziny), długotrwałej lub ciężkiej choroby (27 rodzin) oraz niepełnosprawności (15 rodzin). Poniższa tabela przedstawia strukturę powodów przyznawania pomocy, które określone są w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Powody przyznawania świadczeń mogą współwystępować ze sobą, wobec tego nie sumują się.

Powody ubiegania się o pomoc w 2025 r.

Przyczyna	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	34	52
Bezdomność	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	5	22
w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	4	20
Bezrobocie	33	77
Niepełnosprawność	15	25
Długotrwała lub ciężka choroba	27	41
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	8	20
w tym: rodziny niepełne	7	19
Alkoholizm	7	7

Typy rodzin objętych pomocą

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	70	135
Rodziny z dziećmi ogółem	18	66
Rodziny niepełne ogółem	7	19
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	14	30

Liczba osób i rodzin objętych pomocą

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM	80	62	122
w tym (z wiersza 1): świadczenia pieniężne	53	53	89
świadczenia niepieniężne	28	18	60
w tym (z wiersza 1) świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	0	0	0
świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	80	62	122
Pomoc udzielana w formie pracy socjalnej – ogółem	X	45	87
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	8	13

W 2025 roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lutowiskach wpłynęło 153 wnioski o udzielenie pomocy. W okresie sprawozdawczym wydano 225 decyzji administracyjnych, rozliczono 56 dokumentów dotyczących odpłatności za świadczenia. Pracownicy socjalni przeprowadzili 212 wywiadów środowiskowych o których mowa w ustawie o pomocy społecznej.

4.1.1 Praca socjalna

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Może być prowadzona niezależnie od dochodu rodziny. Prowadzona – także w oparciu o kontrakt socjalny, praca socjalna, przyczynia się do zahamowania postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej oraz bardziej efektywnej dystrybucji świadczeń pieniężnych. Pracownik socjalny wspomaga się innymi specjalistami art. prawnikiem, psychologiem, lekarzem. Pomoc w formie pracy socjalnej należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

W 2025 r. pracą socjalną objętych zostało **45 rodzin** (87 osób w rodzinach). Praca socjalna świadczona była art. w zakresie wspierania w uzyskaniu pomocy ze strony właściwych organów, instytucji i organizacji art. pomoc przy wypełnianiu wniosków o dodatek mieszkaniowy, pomoc przy przygotowaniu dokumentów do Powiatowego Zespołu art. Orzekania o Niepełnosprawności, przygotowywanie pozwów o alimenty czy rozwód, wydawanie zaświadczeń, pomoc w skompletowaniu dokumentów o ustalenie kapitału początkowego i przyznanie świadczeń emerytalnych, pomoc w przygotowaniu wniosku o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia i wniosku o świadczenie wspierające art.

Zgodnie z treścią ustawy o pomocy społecznej, praca socjalna może być realizowana w oparciu o kontrakt socjalny. Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2025 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lutowiskach realizowano pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny w przypadku **3 rodzin**.

4.1.2 Zasiłki i pomoc w naturze

Zasilek stały przysługuje pełnoletniej osobie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód lub dochód rodziny jest niższy od kryterium dochodowego. Świadczenie to nie może zostać wypłacone osobie, która pobiera rentę socjalną lub świadczenie pielęgnacyjne. Wysokość zasiłku stałego (zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w 2025 r.) ustala się w wysokości różnicy między 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie a faktycznie uzyskiwanym dochodem, przy czym maksymalna wysokość zasiłku stałego w 2025 r. wynosiła 1.229,00 zł.

W 2025 roku z pomocy w formie zasiłku stałego skorzystało **11 osób** samotnie gospodarujących.

Zasiłek okresowy wypłacany jest w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność bądź bezrobocie. Ustalany jest w wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym a dochodem rodziny lub osoby samotnie gospodarującej. Zasiłek okresowy został przyznany w 2025 roku **21 rodzinom**. Zasiłek okresowy był przyznawany najczęściej rodzinom dotkniętym bezrobociem (16 rodzin).

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych (art. zakupu żywności, leków, opału, odzieży art.) W przypadku osób albo rodzin o dochodach przekraczających kryterium dochodowe można przyznać specjalny zasiłek celowy, gdy zachodzą szczególnie uzasadnione przesłanki. Z zasiłku celowego w 2025 roku skorzystało **10 rodzin**.

Udzielenie schronienia należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Na terenie Gminy Lutowiska nie ma placówek udzielających pomocy/schronienia osobom bezdomnym, dlatego też zawarte zostały umowy z placówkami, które w razie konieczności miały za zadanie przyjąć osoby bezdomne z terenu naszej gminy:

- **schronisko dla osób bezdomnych** w Jarosławiu – umowa zawarta z Fundacją Pomocy Młodzieży im. św. Jana Pawła II „WZRASTANIE” Oddział w Jarosławiu (cena za 1 dobę pobytu wraz z wyżywieniem w 2025 r. wynosiła 55,89 zł);
- **schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi** – umowa zawarta z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Sanoku (cena za 1 dobę pobytu wraz z wyżywieniem w 2025 r. wynosiła 75,00 zł).

Osobom bezdomnym posiadającym dochody, decyzją administracyjną naliczana jest odpłatność za pobyt w placówce. Wysokość odpłatności za pobyt w schronisku dla osoby bezdomnej ustalana jest na podstawie Uchwały Nr XLII/230/2022 Rady Gminy Lutowiska z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W 2025 r. z pomocy w formie schronienia w schronisku dla osób bezdomnych w Jarosławiu korzystała jedna osoba, której ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stała była gmina Lutowiska.

Świadczenia z pomocy społecznej wypłacone w 2025 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Wydatkowana kwota	Źródło finansowania
1	Zasilek celowy i w naturze, w tym:	10	2.764,66 zł	środki własne gminy
	specjalny zasilek celowy	5	1.584,66 zł	
	zasilek celowy na pokrycie części lub całości kosztów leczenia	1	200,00 zł	
	zasilek celowy na zakup żywności	2	680,00 zł	
	zasilek celowy na zakup odzieży	1	150,00 zł	
	zasilek celowy na zaspokojenie innych potrzeb	1	150,00 zł	
2	Zasilek stały, w tym:	11	121.487,68 zł	dotacja
	dla osób samotnie gospodarujących	11	121.487,68 zł	
	dla osób w rodzinie	0	0 zł	
3	Składka na ubezpieczenie zdrowotne za osobę pobierającą zasilek stały	10	9.748,83 zł	dotacja
4	Zasilek okresowy, w tym z powodu:	21	43.303,29 zł	dotacja
	bezrobocia	16	35.223,29 zł	
	długotrwałej choroby	4	6.060,00 zł	
	inne przyczyny, w tym zasilek okresowy przyznany na podstawie art. 106 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej	1	2.020,00 zł	
5	Schronienie, w tym:	1	15.649,20 zł	środki własne gminy
	w schronisku dla osób bezdomnych	1	15.649,20 zł	

4.1.3 Rządowy program wieloletni „Posilek w szkole i w domu”

Wieloletni program rządowy „Posilek w szkole i w domu” jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonym w art. 17 ustawy o pomocy społecznej, tj. zapewnienia posiłku oraz dożywiania dzieci. Wyżej wymieniony program został powołany do życia Uchwałą Rady Ministrów Nr 149 z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posilek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028 (M.P. poz. 881 z 2023 r.). Program dofinansowany jest ze środków budżetu państwa. W 2025 r. wysokość dofinansowania udzielonego Gminie Lutowiska wyniosła 65% wartości programu, natomiast gmina zobowiązana była do zapewnienia wkładu własnego w wysokości 35% wartości programu.

Strategicznym celem programu „Posiłek w szkole i w domu” jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenu gmin objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. W ramach programu udzielana jest pomoc osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazanej w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 w/w ustawy (tj. 2.020,00 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej, 1.646,00 zł na osobę w rodzinie). Pomoc udzielana jest w postaci posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności. W poniższych tabelach przedstawiono realizację programu „Posiłek w szkole i w domu” w gminie Lutowiska w 2025 r. (kwoty w tabelach podane są w zaokrągleniu do pełnych złotych).

Osoby objęte programem – charakterystyka

Wyszczególnienie	Ogółem	Dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej
Rzeczywista liczba osób objętych programem, w tym liczba osób korzystających z:	89	18	18	55
posiłku	25	10	15	0
zasiłku celowego	75	11	9	55

Koszt realizacji programu w gminie Lutowiska w 2025 r.

Wyszczególnienie	Koszt realizacji
Koszt programu ogółem, w tym:	89.986,00 zł
środki własne	31.495,00 zł
dotacja z budżetu państwa	58.491,00 zł

Pomoc w formie zasiłku celowego

Wyszczególnienie	Zasiłek celowy
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	42
Liczba rodzin	42
Liczba osób w rodzinach	75
Liczba świadczeń	187
Kwota świadczeń, w tym:	61.482,00 zł
środki własne	21.519,00 zł
dotacja	39.963,00 zł
Koszt jednego świadczenia	328,78 zł

Pomoc w formie posiłku

Wyszczególnienie	Zasilek celowy
Liczba osób korzystających z posiłku, w tym w formie	25
pełnego obiadu	25
jednego dania gorącego	0
mleka, bułki / kanapki	0
Liczba rodzin	16
Liczba osób w rodzinach	57
Liczba posiłków	3.454
Koszt posiłków,	28.504,00 zł
z tego	
środki własne	9.976,00 zł
dotacja	18.528,00 zł

4.1.4 Pobyt w Domu Pomocy Społecznej

Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie, która z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności wymaga całodobowej opieki, nie może samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i jednocześnie nie ma możliwości zapewnienia jej niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

W 2025 r. Ośrodek pokrywał koszty pobytu w placówkach zapewniających całodobowe utrzymanie dla **7 mieszkańców** gminy. Łączne wydatki poniesione na zapewnienie tej formy wsparcia wyniosły: **374.336,64 zł.**

Pomoc w formie pobytu w DPS

Liczba osób przebywających w DPS ogółem	Kobiety	Mężczyźni
7	3	4
w tym w wieku:		
26 – 40 lat	0	1
56 – 70 lat	0	2
71 – 85 lat	2	0
86 i więcej	1	1

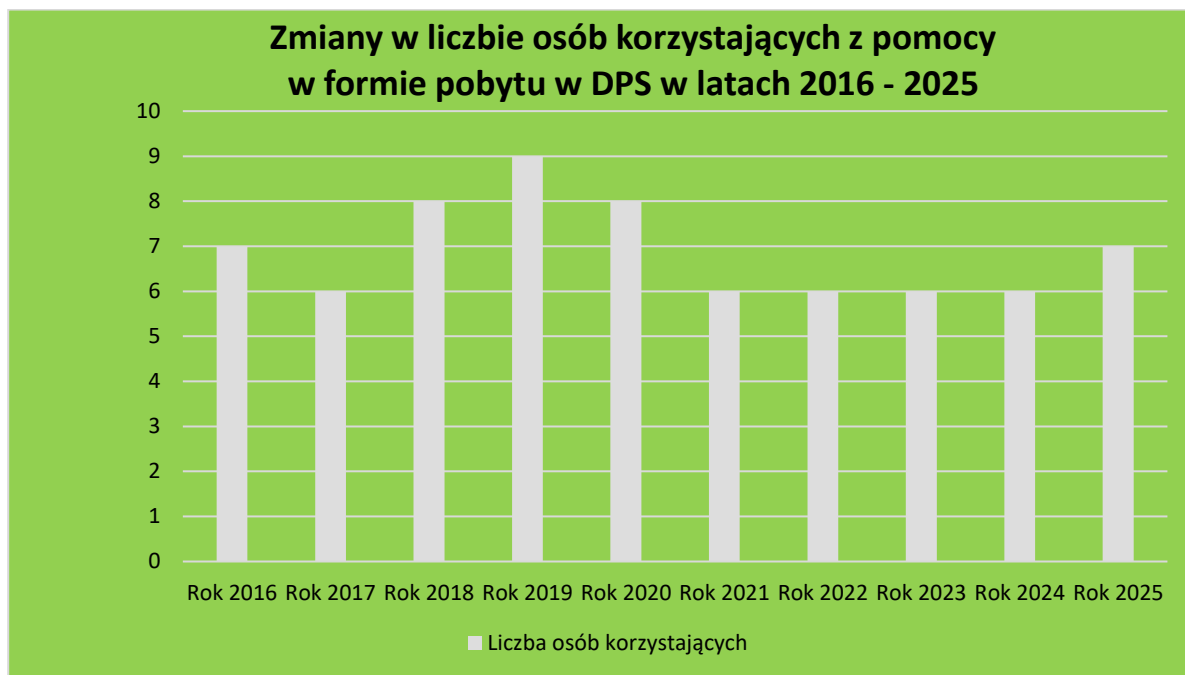
Należy zwrócić uwagę na systematycznie rosnące koszty utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej. W poniższej tabeli przedstawiono wzrost kosztów utrzymania 1 osoby przebywającej w Domu Pomocy Społecznej w Moczarach na przestrzeni kilku ostatnich lat.

Rok	Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS wynikający z zarządzenia Starosty Bieszczadzkiego	Wzrost w porównaniu do ostatniej zmiany miesięcznego kosztu utrzymania
2019	3.778,46 zł	151,90 zł
2020	4.049,63 zł	271,17 zł
2021	4.296,49 zł	246,86 zł
2022	4.629,55 zł (od II.2022 r.)	333,06 zł
	4.664,51 zł (od III.2022 r.)	34,96 zł
2023	5.836,54 zł	1.172,03 zł
2024	6.771,22 zł	934,68 zł
2025	7.169,03 zł	397,81 zł
2026	7.738,62 zł	569,59 zł

W 2023 r. i 2024 r. nastąpił bardzo wysoki wzrost kosztów utrzymania mieszkańca domu. Dla porównania, różnica rzeczywistego poniesionego przez gminę Lutowiska kosztu pobytu mieszkańców gminy pomiędzy kosztem za rok 2024 a 2025 wyniosła: 41.169,13 zł.

Na poniższym wykresie przedstawiono wzrost kosztów ponoszonych przez gminę w latach 2016 – 2025.

Ponoszone wydatki wskazują na konieczność podejmowania działań, które będą ukierunkowane na wsparcie osób starszych i ciężko przewlekle chorych poprzez umożliwienie im pozostania w dotychczasowym środowisku zamieszkania, dzięki udzielaniu takim osobom pomocy w formie usług opiekuńczych, usług asystencji osobistej czy wsparcia dla opiekunów osób niepełnosprawnych. **Niemniej jednak, planując budżet należy mieć na uwadze, że zapotrzebowanie na usługi opieki całodobowej w placówkach, w wyniku starzenia się społeczeństwa będą systematycznie wzrastały, a tym samym wzrastały będą wydatki budżetowe na zapewnienie tej formy pomocy.**

4.1.5 Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są świadczeniem przyznawanym osobie, która z powodu wieku, choroby lub innej przyczyny wymaga pomocy innych osób, a sama jest jej pozbawiona. W gminie Lutowiska realizacja usług opiekuńczych jest prowadzona na mocy umowy zawartej z Polskim Czerwonym Krzyżem na podstawie ustawy o organizacjach pożytku publicznego. Cena 1 godziny usług opiekuńczych, wynikająca z umowy zawartej z PCK w roku 2025 wynosiła: 43,00 zł.

Ośrodek rozpatrując sprawy dotyczące wsparcia w formie usług analizuje sytuację zdrowotną, stopień sprawności tej osoby, korzystanie ze wsparcia innych osób lub innych instytucji jak również możliwości finansowe osób w zakresie wnoszenia odpłatności, określa szczegółowe warunki przyznania i odpłatności za usługi. Wysokość odpłatności w 2025 r. ustalana była zgodnie z uchwałą nr IV/42/2024 Rady Gminy Lutowiska z dnia 25 września 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania, a także szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru

i zakresu usług sąsiedzkich oraz sposobu rozliczania ich wykonania.

Z pomocy w formie usług opiekuńczych (zadania własne) w 2025 roku skorzystały **2 osoby**, zrealizowano **360 godzin** usług na łączną kwotę 15.480,00 zł.

Należy nadmienić, że w 2025 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił do realizacji programu „**Opieka 75+**”. Program realizowany jest przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i zakłada wsparcie finansowe gmin w zakresie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym, tj. świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług, w miejscu zamieszkania. Program adresowany jest do gmin o liczbie mieszkańców do 60 tysięcy. Wsparciem w ramach programu mogą zostać objęte osoby w wieku 75 lat i więcej, spełniające warunki do udzielenia pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

W roku 2025 wsparciem w formie usług opiekuńczych w ramach programu objęta była **1 osoba**, na rzecz której zrealizowano usługi opiekuńcze w ilości 300 godzin na kwotę 12.900,00 zł. **W ramach programu „Opieka 75+” na realizację usług opiekuńczych pozyskano dotację w kwocie 6.829,00 zł, która w całości została wykorzystana.**

4.1.6 Ponoszenie wydatków za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Gmina Lutowiska zobowiązana jest do ponoszenia części wydatków, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gmina zobowiązana jest do ponoszenia wydatków, na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych albo rodzinnych domach dziecka oraz średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w wysokościach:

- 10% wydatków w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wszystkie koszty ponoszone przez Gminę Lutowiska związane są z pobytym w pieczy zastępczej, które przed umieszczeniem w rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej zamieszkiwały na terenie gminy. W 2025 r. podstawą ponoszenia opłat było porozumienie z dnia 26.05.2015 r. nr PR.4220.2.2015 w sprawie zasad ponoszenia wydatków za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Wydatki ponoszone są na podstawie not obciążeniowych wystawianych przez Starostę Bieszczadzkiego a przekazywanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lutowiskach, wraz ze stosownymi dokumentami mającymi wpływ na wysokość ponoszonych wydatków.

W 2025 roku w/w pomocą było objętych **2 dzieci** przebywających w pieczy zastępczej, wydatkowano na ten cel kwotę **20.583,77 zł.**

4.1.7 Asystent rodziny

W roku 2025 Asystent Rodziny pracował z **3 rodzinami** z naszej Gminy. W rodzinach objętych asystenturą wychowuje się **4 dzieci (w tym jedno pełnoletnie dziecko z niepełnosprawnością)**.

Asystentura jest formą wsparcia, o którą rodziny najczęściej wnioskuje dobrowolnie lub wyrażają zgodę na tę formę pomocy zaproponowaną przez pracownika socjalnego. Zdarza się również, że rodzinę do współpracy z asystentem zobowiązuje sąd rodzinny. W gminie Lutowiska wszystkie rodziny objęte wsparciem korzystały z niego na swój wniosek.

Asystent rodziny wspierał rodziny w udzielaniu im wszelkich informacji w zależności od przeżywanych trudności, wyszukiwaniu dostępnych form pomocy oraz załatwianiu spraw. Istotnym elementem wsparcia udzielanego przez asystenta jest również pedagogizacja rodziców oraz omawianie z nimi bieżących trudności. Asystent pomagał rodzinom poprzez udzielanie pomocy w poprawie ich sytuacji życiowej (edukacja dot. zdrowia i higieny). Pomagał w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego (instruktaż sprzątania, gotowania, zarządzania domowym budżetem art.). Wspierał aktywność społeczną rodzin motywując do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, poszukiwania, podejmowania i utrzymania pracy. Asystent rodziny współpracował ze szkołami (konsultacje z wychowawcami i dyrekcją), poradniami (położna, psycholog), Policją (dzielnicowy), Urzędem Gminy, Sądem (kuratorami społecznymi).

4.2 Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne realizowane są na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1208 ze zm.).

Świadczenia rodzinne przysługują:

- obywatelom polskim;
- cudzoziemcom:

- do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
- przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 519 ze zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy

o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej i spełniają wszystkie ustawowe warunki, od których uzależnione jest przyznanie prawa do świadczeń.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenia opiekuńcze w tym: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- świadczenia rodzicielskie.

Osoba posiadająca prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego

Zgodnie z rozporządzeniem, wysokości kryterium dochodowego, uprawniającego do zasiłku rodzinnego wynoszą:

- kryterium dochodowe – 674,00 zł,
- kryterium dochodowe dla rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym -764,00 zł,
- kryterium do specjalnego zasiłku opiekuńczego – 764,00 zł,
- kryterium dochodowe, uprawniające do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, wynosi – 1.922,00 zł
- wysokość zasiłku pielęgnacyjnego – 215,84 zł
- wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego – 620,00 zł
- wysokość świadczenia pielęgnacyjnego w 2025 r.– 3.386,00 zł.

Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami. Okres zasiłkowy zaczyna się dnia 1 listopada i trwa do dnia 31 października następnego roku kalendarzowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych.

W roku 2025 wypłacono kwotę **953 145,40 zł** w ramach realizacji świadczeń rodzinnych. Świadczenia rodzinne pobierało w 2025 roku **82 rodziny**, wydano 106 decyzji administracyjnych w tym zakresie. Szczegółowe kwestie związane z realizacją tego zadania przedstawiają poniższe tabele:

Rodzaje świadczeń i środki finansowe wydatkowane na ich realizację

Rodzaj świadczenia	Kwota wydatków	Liczba wypłaconych świadczeń
Zasilek rodzinny	57 362,54	485
Dodatki do zasiłku rodzinnego ogółem, <i>w tym z tytułu:</i>	43 620,08	330
urodzenia dziecka	3 000,00	3
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0,00	0
samotnego wychowywania dziecka	17 170,08	90
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	5 940,00	54
rozpoczęcia roku szkolnego	2 900,00	29
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się szkoła	5 424,00	48
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – dojazd do miejscowości, w której znajduje się szkoła	2 346,00	34
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	6 840,00	72
Zasilek pielęgnacyjny	139 648,48	647
Świadczenie pielęgnacyjne ogółem: <i>w tym wypłacone na podstawie:</i>	701 923,80	214
przepisów obowiązujących przed 2024 r.	504 703,80	154
przepisów obowiązujących od 01.01.2024 r.	197 220,00	60
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	4 000,00	4
Świadczenie rodzicielskie	6 590,50	9

Za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne w przypadkach przewidzianych ustawą o świadczeniach rodzinnych zostały opłacone składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Liczbę wypłaconych świadczeń oraz kwoty z tego tytułu wskazano w poniższej tabeli.

Rodzaj świadczenia	Kwota wydatków (w zaokrągleniu do pełnych zł)	Liczba wypłaconych świadczeń
Składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	149 749,08	165
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	51 346,44	174

W dniach od 17 – 20.10.2025 r. pracownicy Oddziału Nadzoru w Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego przeprowadzili w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej kontrolę problemową. Przedmiotem kontroli była prawidłowość realizacji świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz jednorazowego

świadczenia pieniężnego z tytułu urodzenia się żywego dziecka „Za życiem” – zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Celem kontroli w tym zakresie była ocena prawidłowości kompletowania dokumentacji, terminowości załatwiania wniosków, zasadności przyznawania świadczeń, a także terminowości realizacji wypłat. Kontroli poddane zostały m. in. decyzje przyznające świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych oraz w zakresie nienależnie pobranych świadczeń. Ponadto kontrolą objęto kwestie organizacyjne: upoważnienia do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych oraz organizację miejsca pracy pracownika realizującego świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Jak wynika ze sporządzonego przez zespół kontrolny protokołu, działalność GOPS we wskazanym powyżej zakresie została oceniona pozytywnie z uchybieniami¹. Stwierdzone uchybienia polegały na niewłaściwie ustalonym czasookresie przyznanych świadczeń w dwóch decyzjach administracyjnych. Powyższe uchybienie nie wywołało żadnych skutków finansowych i zgodnie z otrzymanymi zaleceniami pokontrolnymi zostało usunięte. W pozostałym zakresie, zespół kontrolujący nie miał uwag, co do sposobu i zasadności przyznania świadczeń.

4.3 Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

1. obywatelom polskim;
2. cudzoziemcom:
 - a) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
 - b) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej oraz zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 519 ze zm.),
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobom, które zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres świadczeniowy, w którym otrzymują świadczenia z funduszu alimentacyjnego, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

¹ Zgodnie z § 37 ust. 2 zarządzenia nr 1/14 Wojewody Podkarpackiego z dnia 2 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu prowadzenia kontroli (z późn. zm.) w ramach realizacji czynności kontrolnych stosowana była 4 – stopniowa skala ocen dotycząca działalności w kontrolowanym obszarze, tj.: ocena pozytywna, ocena pozytywna z uchybieniami, ocena pozytywna z nieprawidłowościami, ocena negatywna.

Osobą uprawnioną do otrzymania świadczenia z funduszu alimentacyjnego jest osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

1. do ukończenia 18 roku życia albo,
2. do ukończenia 25 roku życia w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
3. bezterminowo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie będą przysługiwały, gdy:

- osoba uprawniona ukończyła 18. rok życia i nie uczy się w szkole lub szkole wyższej;
- osoba uprawniona ukończyła 25. rok życia i nie legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium dochodowe;
- egzekucja alimentów okazała się skuteczna;
- osoba uprawniona zawarła związek małżeński;
- osoba uprawniona została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej.

Warunkiem przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest bezskuteczność egzekucji. Oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych wobec osoby uprawnionej; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu: braku podstawy prawnej do pojęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika, braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą;

Osoby ubiegające się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego muszą spełniać kryterium dochodowe – **miesięczny dochód na osobę w rodzinie od 01.10.2023 r. nie może przekroczyć 1.209,00 zł na osobę w rodzinie.**

W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza w/w kwotę, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, jest niższa niż 100 zł, świadczenie to nie przysługuje.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 1.000,00 zł.

W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona może złożyć do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów.

Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz liczba wypłaconych świadczeń

Rodzaj świadczenia	Kwota wydatków (w zaokrągleniu do pełnych zł)	Liczba wypłaconych świadczeń
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego <i>z tego na osobę uprawnioną w wieku:</i>	20 300,00	42
0 – 17 lat	13 400,00	22
18 – 24 lat	6 900,00	20
25 lat i więcej	0,00	0

Informacja na temat liczby dłużników alimentacyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

W roku 2025 Gmina Lutowiska jako organ właściwy dłużnika oraz wierzyciela prowadziła postępowanie i podejmowała działania wobec **4 dłużników** alimentacyjnych. Wysłano 4 pisma do dłużników informując ich o przyznaniu osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Zgodnie z procedurą podejmowania działań wobec dłużników, do pozostałych gmin, właściwych dla zamieszkiwania pozostałych dłużników wystąpiono z pismami o podjęcie wobec nich działań.

W 2025 roku przekazano Komornikom Sądowym w całym kraju 1 informację mającą wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. Na dzień 31.12.2025 r. w rejestrze dłużników na terenie Gminy Lutowiska znajduje się **20 dłużników** alimentacyjnych posiadających zadłużenie wobec budżetu gminy i budżetu państwa z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i **14 dłużników** alimentacyjnych posiadających zadłużenie wynikające z wypłaconych zaliczek alimentacyjnych. W 2025 roku kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosły **23 305,68 zł**. Należności dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego według stanu na dzień 31.12.2025 r. wyniosły **702 455,11 zł**.

4.4 Pomoc państwa w wychowywaniu dzieci (świadczenie 800+)

Z dniem 31 maja 2022 r. wypłata świadczenia wychowawczego została przekazana do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który obecnie zajmuje się realizacją tego świadczenia. Aktualnie

Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca to świadczenie, jedynie w przypadku zakończenia postępowania administracyjnego prowadzonego przez Wojewodę Podkarpackiego.

W 2025 r. Wojewoda Podkarpacki nie przekazał do wypłaty tut. Ośrodkowi żadnego świadczenia.

4.5 Pomoc żywnościowa w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021 – 2027 – PODPROGRAM 2024

2 grudnia 2022 r. Komisja Europejska zatwierdziła Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ). Program będzie realizowany przez najbliższe 7 lat – do 2029r., a jego łączny budżet to aż 583 mln EUR.

FEPŻ stanowi kontynuację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, w ramach którego wsparcie w postaci paczek żywnościowych lub posiłków otrzymywało średnio ponad 1,3 mln odbiorców rocznie – osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej, a ok. 150 tys. z nich uczestniczyło dodatkowo w różnych działaniach towarzyszących na rzecz włączenia społecznego.

FEPŻ to jeden z programów krajowych, które będą realizowane z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus zgodnie z Umową Partnerstwa na lata 2021-2027. Za wdrażanie Programu odpowiada Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jako Instytucja Zarządzająca.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach w ramach realizacji Programu, o którym mowa powyżej współpracuje z organizacją partnerską lokalną (OPL), którą na terenie naszego powiatu jest Polski Czerwony Krzyż. Zadaniem GOPS, jest kwalifikacja osób uprawnionych do otrzymania wsparcia i wydanie skierowań do otrzymania żywności.

W okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r. tut. Ośrodek wydał **75 skierowań** potwierdzających uprawnienie mieszkańców gminy do skorzystania z pomocy żywnościowej w ramach programu FEPŻ– Podprogram 2024.

Skierowania wydawane były osobom/rodzinom, które spełniały kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz osiągnęły przez nie dochód nie przekracza 220% kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o pomocy społecznej, tj.:

- **2 676,50 zł** dla osoby samotnie gospodarującej lub
- **2 180,95 zł** na osobę w rodzinie.

Uzyskanie skierowania nie było uzależnione od korzystania z pomocy społecznej, jednak osoby, które w okresie ostatnich 6 miesięcy nie korzystały ze świadczeń pomocy społecznej zobowiązane były do złożenia oświadczenia o uzyskiwanych dochodach.

Łącznie w roku 2025 z pomocy w ramach programu FEPŻ skorzystało **143 mieszkańców** gminy.

4.6 Wypoczynek letni dla dzieci

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach pośredniczył w zorganizowaniu

wypoczynku letniego dla dzieci z naszej gminy.

W 2025 r. udało się zorganizować wypoczynek letni dla **2 dzieci** z terenu gminy Lutowiska. Dzieci wyjechały na kolonię do miejscowości Ząb w terminie od 19.07.2025 r. do 28.07.2025 r. Wyjazd został zorganizowany przez Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Oświatowo-Wychowawczych im. Teresy Kras w Lublinie na zlecenie Kuratorium Oświaty w Rzeszowie.

4.7 Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- w wieku do 18. roku życia
- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie.

Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, który jest:

- osobą posiadającą obywatelstwo polskie, mającą miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- cudzoziemcem mającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 oraz art. 186 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1079 ze zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkuje z członkami rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- mającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom jego rodziny w rozumieniu art. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytku oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1164 ze zm.), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W roku 2025 do tut. Ośrodka wpłynęło **14 wniosków** w tym:

- **11 wniosków** wyłącznie dla rodziców,
- **3 wnioski** – zgłoszenie nowej rodziny.

Przyznano **29 kart** w formie tradycyjnej i w formie elektronicznej. Na dzień 31.12.2025 r. na terenie gminy Lutowiska zamieszkuje **165 rodzin** posiadających Kartę Dużej Rodziny. **374 osoby** z terenu gminy Lutowiska posiada uprawnienia do korzystania ze zniżek w ramach Karty Dużej Rodziny.

4.8 Wydawanie zaświadczeń do programu „Czyste powietrze”

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach wydaje zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. Powyższe zaświadczenie potrzebne jest osobom, które chcą przystąpić do Programu „Czyste Powietrze” i zamierzają złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r. Ośrodek wydał **2 zaświadczenia** o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

W okresie od stycznia do grudnia 2025 r. liczba wydanych zaświadczeń:

- dla gospodarstw wieloosobowych wyniosła **2 zaświadczenia**,
- dla gospodarstw jednoosobowych – **0 zaświadczeń**.

4.9 Dodatek mieszkaniowy

Dodatek mieszkaniowy to świadczenie dedykowane dla osób, których sytuacja finansowa pogorszyła się lub które ze względu na swoje niskie dochody nie są w stanie ponieść wydatków za zajmowany lokal mieszkalny.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje w związku z zamieszkiwaniem w jednym lokalu mieszkalnym albo zajmowaniem jednego lokalu mieszkalnego. Może przysługiwać na podstawie więcej niż jednego z tytułu prawnego:

- najem lub podnajem lokalu mieszkalnego;
- spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego;
- prawo własności do samodzielnego lokalu;
- brak tytułu prawnego – oczekiwanie na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza w gospodarstwie jednoosobowym 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce

narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku (ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego) a w gospodarstwie wieloosobowym 30% przeciętnego wynagrodzenia.

W 2025 r. kryterium dochodowe wynosiło **3.272,69 zł** w gospodarstwie jednoosobowym oraz **2.454,52 zł** w gospodarstwie wieloosobowym.

Dodatku mieszkaniowego nie przyznaje się, jeżeli jego kwota byłaby niższa niż 0,5% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej tj. kwota **40,91 zł**.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeżeli powierzchnia użytkowa zajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie przekracza 30% powierzchni normatywnej.

Powierzchnia normatywna w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego wynosi:

- dla 1 osoby – 35 m² ale maksymalna powierzchnia uprawniająca do dodatku to 45,50 m²
- dla 2 osób – 40 m² maksymalna powierzchnia to 52 m²
- dla 3 osób – 45 m² maksymalna powierzchnia to 58,50 m²
- dla 4 osób – 55 m² maksymalna powierzchnia to 71,50 m²
- dla 5 osób – 65 m² maksymalna powierzchnia to 84,50 m²
- dla 6 osób – 70 m² maksymalna powierzchnia to 91 m²
- jeśli w lokalu mieszka więcej niż 6 osób – dla każdej następnej osoby zwiększa się powierzchnię normatywną o 5 m².

Normatywną powierzchnię powiększa się o 15 m², jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku lub osoba niepełnosprawna, jeżeli niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju. Normatywną powierzchnię powiększa się niezależnie od liczby osób w gospodarstwie domowym – ma to zastosowanie również w przypadku jednoosobowego gospodarstwa domowego. Dokumentem potwierdzającym prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju jest orzeczenie powiatowego, miejskiego lub wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, zawierające stosowne wskazanie.

W 2025 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lutowiskach wpłynęło **13 wniosków** o przyznanie dodatku mieszkaniowego. W okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r. wypłacono świadczenia na łączną kwotę **20.949,49 zł** dla **8 rodzin**.

4.10 Potwierdzenie prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych określonych w ustawie mają prawo inne niż ubezpieczeni osoby posiadające obywatelstwo polskie i posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które spełniają kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004 r., co do których nie stwierdzono okoliczności, o której mowa w art. 12 tej ustawy, na zasadach i w zakresie

określonych dla ubezpieczonych. Kryterium dochodowe o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej w 2024 r. wynosiło w przypadku osoby samotnie gospodarującej wynosi 1.010,00 zł, w przypadku rodziny – 823,00 zł na osobę w rodzinie.

Z treści art. 54 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wynika, że „**Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, jest decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo**”. Natomiast z art. 54 ust. 4 ustawy wynika, że „Decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia”. Zgodnie z art. 54 ust. 7 ustawy prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji, o której mowa powyżej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej jest osobą upoważnioną do wydawania decyzji dot. potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w imieniu Wójta.

Wydanie decyzji poprzedzone jest postępowaniem administracyjnym mającym na celu ustalenie sytuacji materialno – bytowej osoby / rodziny, w tym również przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego. W 2025 r. przeprowadzono **6 postępowań** mające na celu ustalenie uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (w tym 3 wszczęte na wniosek świadczeniobiorców, 3 na wniosek świadczeniodawcy – SP ZOZ w Ustrzykach Dolnych), wydano **6 decyzji dla 5 osób** (w tym 5 decyzji potwierdzających uprawnienie do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, 1 decyzję o umorzeniu postępowania administracyjnego).

4.11 Pomoc dla obywateli Ukrainy

Obywatele Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski w wyniku działań wojennych na podstawie zapisów ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 337 ze zm.) spełniający kryteria określone w tej ustawie nabyli uprawnienia do korzystania ze świadczeń. Środki na wypłatę świadczeń pochodzą z **Funduszu Pomocy** utworzonego w Banku Gospodarstwa Krajowego.

4.11.1 Pomoc w formie posiłków dla dzieci w trakcie nauki w szkole

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą być przyznawane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W 2025 r. przyznano posiłki w szkołach dla **3 dzieci** będących obywatelami Ukrainy. Łączna wartość opłaconych posiłków wyniosła **1 137,50 zł**.

4.11.2 Świadczenia rodzinne

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny przysługuje prawo do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, jeżeli zamieszkuje z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W roku 2025 obywatelom Ukrainy wypłacono kwotę **5 488,08 zł** w ramach realizacji świadczeń rodzinnych. Świadczenia rodzinne pobierało w 2025 roku **2 rodziny**, wydano **1 decyzję** administracyjną w tym zakresie.

4.12 Realizacja programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025

W 2025 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej po raz kolejny przystąpił do realizacji resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025. Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu pochodzą z Funduszu Solidarnościowego.

Program ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Celem rozpowszechnienia usług asystencji osobistej jest zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej niezależnego/samodzielnego i aktywnego życia. Tak więc, nadrzędnym celem usług asystencji osobistej powinno być dążenie do poprawy funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w jej środowisku, zwiększenia możliwości zaspokajania jej potrzeb oraz włączenia jej w życie społeczne.

Usługi asystencji osobistej polegają w szczególności na pomocy asystenta w:

- 1) wykonywaniu przez uczestnika czynności dnia codziennego;
- 2) wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca;
- 3) załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych;
- 4) korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa).

W 2025 r. wsparciem w ramach programu objęte zostały **5 osób z niepełnosprawnością, z których wszystkie legitymowały się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności**. Na rzecz wskazanych wyżej osób zrealizowano łącznie **2.766,5 godzin usług asystencji osobistej**. Usługi asystencji osobistej świadczone były przez 4 osoby na podstawie umów cywilno – prawnych. **Na realizację Programu wydatkowano łącznie kwotę 145.172,84 zł**, w tym: koszt wynagrodzenia asystentów – 135.151,13 zł, koszt przejazdów asystentów własnym środkiem komunikacji w związku

z wyjazdami, które dotyczą realizacji usług – 6.831,35 zł, koszt ubezpieczeń OC asystentów – 324,76 zł, koszt obsługi Programu – 2.865,60 zł.

4.13 Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025

W 2025 r. po raz kolejny przystąpiliśmy do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025.

Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1 dziećmi do ukończenia 16 roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności;
- 2 osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)

poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Usługa „opieki wytchnieniowej” polega na odciążeniu od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez osoby spełniające wymagania określone w treści Programu, tj. niebędące członkami rodziny osoby z niepełnosprawnością, opiekunami osoby z niepełnosprawnością lub osobami faktycznie zamieszkującymi z osobą z niepełnosprawnością, które:

- 1 posiadają dokument potwierdzający uzyskanie kwalifikacji w zawodzie: asystent osoby niepełnosprawnej, pielęgniarka, siostra PCK, opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, pedagog, psycholog, terapeuta zajęciowy, fizjoterapeuta **lub**
- 2 posiadają co najmniej 6-miesięczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom z niepełnosprawnościami, np. doświadczenie zawodowe, doświadczenie w udzielaniu wsparcia osobom z niepełnosprawnościami w formie wolontariatu, **lub**
- 3 zostaną wskazane przez uczestnika Programu w Karcie zgłoszenia do Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, której wzór stanowi załącznik nr 7 do Programu.

Wsparcie udzielane w ramach Programu jest nieodpłatne.

W 2025 r. w Programie udzielono wsparcia **2 opiekunom dorosłych osób z orzeczoną znacznym stopniem niepełnosprawności**. Zrealizowano łącznie 395,75 godzin usług opieki wytchnieniowej świadczonych w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością. Koszt usług opieki wytchnieniowej wyniósł łącznie 16.225,75 zł, koszt obsługi Programu 355,00 zł. Łączny koszt realizacji Programu w 2025 r. wyniósł: 16.580,75 zł.

Charakterystyka osób objętych Programem w 2025 r.

Przedział wiekowy	Liczba osób niepełnosprawnych	Liczba rodziców / opiekunów sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, którym przyznane zostały usługi opieki wytechnieniowej w podziale na wiek rodziców / opiekunów
18 - 25	0	0
41 – 59	0	0
60 - 69	0	1
70 – 79	1	0
80 i więcej	1	1

V WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Lutowiskach w toku codziennych działań podejmują współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami i podmiotami:

- 1) **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie** – w zakresie poradnictwa rodzinnego, interwencji kryzysowej, wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową, kierowania osób do Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, itp.
- 2) **Powiatowym Urzędem Pracy** – w celu rozwijania aktywnej polityki rynku pracy, przeciwdziałania i zapobiegania bezrobociu, w kierunku odzyskania zdolności funkcjonowania w środowisku, osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników.
- 3) **Komendą Powiatową Policji w Ustrzykach Dolnych, w szczególności: Zespół Prewencji w Stuposianach:** w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w przypadkach interwencji dot. stosowania przemocy w rodzinie, osób chorych psychicznie, bezdomnych, w pracy z klientami tzw. „trudnymi” współpraca z policjantami dzielnicowymi, a także korzystamy z asysty w sytuacjach zagrożenia w czasie wykonywania czynności służbowych.
- 4) **Sądem Rejonowym** – w zakresie wydania zarządzeń odnośnie władzy rodzicielskiej w środowiskach wskazujących na zaniedbywania dzieci, kierowanie osób na leczenie psychiatryczne bez zgody uczestnika oraz kierowania do domów pomocy społecznej bez zgody uczestnika w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia osoby lub środowiska, natomiast w przypadku rodzin patologicznych objętych nadzorem kuratorskim współpracujemy z kuratorami sądowymi i społecznymi itp.
- 5) **Prokuraturą Rejonową** – składanie wniosków o wszczęcie postępowania w przypadku zgłoszenia przemocy domowej, podejrzenia o wykorzystywanie seksualne, zaniedbywanie lub innych spraw naszych klientów wymagających rozpoznania wychodzącego poza zakres kompetencji pracownika socjalnego.

- 6) **Ochroną zdrowia** – w sprawie o wydawanie zaświadczeń o stanie zdrowia klientów, wypełniania dokumentów dla osób ubiegających się o skierowanie do domów pomocy społecznej lub zakładów opiekuńczo-leczniczych, itp.
- 7) **Szkołami** – współdziałanie pracowników socjalnych i asystenta rodziny z pedagogami szkolnymi w zakresie udzielania pomocy dzieciom i ich rodzinom, a także z dyrektorami szkół w sprawie dożywiania uczniów w czasie trwania roku szkolnego.
- 8) **Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** w Lutowiskach – w zakresie zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.
- 9) **Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną** – w zakresie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z problemami w nauce i zachowaniu.
- 10) **Środowiskowym Domem Samopomocy w Ustrzykach Dolnych** - w zakresie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi intelektualnie.
- 11) **z organizacjami pozarządowymi.** – w zakresie pomocy żywnościowej w ramach programu FEAD, świadczenia usług opiekuńczych, schronienia dla osób bezdomnych.

Aby Ośrodek Pomocy Społecznej mógł skutecznie udzielać wsparcia i koncentrować się przede wszystkim na osobach, które mimo osobistego zaangażowania nie są w stanie samodzielnie rozwiązywać swoich problemów, musi upowszechnić metodę pracy interdyscyplinarnej, nie tylko w zakresie współpracy instytucjonalnej, lecz również wewnątrz Ośrodka. Poszczególne osoby zatrudnione w Ośrodku zobowiązane są do wspólnego wypracowywania procedur dotyczących określonych problemów, w tym również diagnozowania zasobów występujących w naszej gminie. Właściwa współpraca, wymiana doświadczeń między pracownikami, ma bezpośredni wpływ na skuteczne działania.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach stara się łagodzić sytuację osób i rodzin poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób i rodzin, oraz poprzez realizację projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych. Ich głównym celem jest pomoc oraz zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie ich do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji. Należy jednak zaznaczyć, że same tego rodzaju działania, mimo, że są niezwykle ważne i potrzebne, nie rozwiążą wszystkich instytucjonalnych problemów. Osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej należy w pierwszej kolejności udzielić odpowiedniego wsparcia finansowego na zaspokojenie podstawowych potrzeb.

W kolejnym roku będą kontynuowane działania w zakresie:

- podnoszenia poziomu i skuteczności funkcjonowania pomocy społecznej m.in. poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry Ośrodka, rozwój współpracy z instytucjami i organizacjami służącymi realizacji zadań aktywnej polityki społecznej,

- tworzenie systemowych rozwiązań problemów społecznych z uwzględnieniem procedur prawnych w związku z pojawieniem się nowych zadań oraz zagrożeń społecznych,
- wspieranie rodzin w wypełnianiu przez nich podstawowych funkcji rodzicielskich, w tym funkcji opiekuńczo – wychowawczej i zaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- podejmowanie działań edukacyjnych służących kształtowaniu właściwych postaw prospołecznych i uwrażliwieniu społeczeństwa na istniejące zagrożenia dotyczące przemocy w rodzinie, handlu ludźmi i marginalizacji osób wykluczonych społecznie,
- poszerzania systemu wsparcia dla osób długotrwale i ciężko chorych oraz osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych, w tym w szczególności poprzez realizację programu „Asystent osobisty dla osób z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2026, realizację programu „Opieka wytchnieniowa”, programu „Opieka 75+”,
- wykorzystywanie środków zewnętrznych do realizacji zadań pomocy społecznej.

VI MONITORING I OCENA WDRAŻANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH ZA ROK 2025

Uchwałą nr XXXIV/178/2022 Rady Gminy Lutowiska z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lutowiska na lata 2022 – 2027 przyjęto w/w dokument.

Zgodnie z treścią dokumentu, o którym mowa powyżej monitoring jest stałą obserwacją ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości. Jego celem jest zapewnienie informacji zwrotnej na temat skuteczności i efektywności wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, a także jego ocena i zmiana (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Dane na temat realizacji Strategii, zgodnie z jej treścią winny być przekazane w formie dodatkowej informacji, zawartej i przedstawianej łącznie ze sprawozdaniem rocznym z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z uwzględnieniem realizacji celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

Cel strategiczny nr I		
Rozwój systemu wsparcia rodziny		
ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych		
Cele operacyjne:	Kierunki działania:	Realizacja:
1. Usprawnienie systemu zapobiegania kryzysom w rodzinie i wspierania rodzin	– Realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;	Instytucje i organizacje działające na terenie gminy Lutowiska, w ramach realizacji celu strategicznego I oraz własnych zadań statutowych podejmują działania: – realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030, którego realizację omówiono w pkt VII niniejszego sprawozdania; – poradnictwo specjalistyczne dla
2. Zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie	– Poszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego dla rodzin;	
3. Wspieranie rodzin wielodzietnych	– Usprawnienie współpracy pomiędzy instytucjami	
4. Wspieranie dzieci i młodzieży utalentowanej z rodzin zagrożonych wykluczeniem	zajmującymi się polityką społeczną i socjalną;	
5. Edukacja środowisk	– Wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych	

zaangażowanych w pomoc i integrację społeczną	i problemu przemocy; - Edukacja rodziców i dzieci w zakresie przeciwdziałania agresji; - Organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży; - Organizowanie wypoczynku dla dzieci szczególnie z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych; - Organizowanie dokształcania dla dzieci szczególnie zdolnych; - Poszerzenie oferty poradnictwa rodzinnego i psychologicznego; - Wdrażanie programów edukacyjnych dla rodzin z problemami wychowawczymi; - Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się pomocą i integracją społeczną; - Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym; - Praca socjalna i wsparcie finansowe rodzin wielodzietnych; - Podniesienie skuteczności interwencji w przypadku konfliktów rodzinnych.	rodzin świadczone przez pracowników GOPS oraz kadre pedagogiczną placówek edukacyjnych (szkoła, punkt przedszkolny); - wsparcie osób i rodzin w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych (m. in. poprzez poradnictwo, informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia w różnych organizacjach i instytucjach, wsparcie materialne); - organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (organizacja zajęć realizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury, Zespół Szkół w Lutowiskach, Ochotniczą Straż Pożarną, Klub Sportowy Otryt, Uczniowski Klub Sportowy „Karate Kyokushin Czarna Pantera” i in.); - organizacja wypoczynku dla dzieci (zajęcia organizowane w okresie ferii i wakacji przez Gminny Ośrodek Kultury, współpraca GOPS z Kuratorium Oświaty w zakresie organizacji kolonii letnich dla dzieci z ubogich rodzin); - wsparcie materialne rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji (pomoc finansowa, opłacenie kosztów wyżywienia w szkołach i internatach).; - organizacja szkoleń i kursów dla pracowników pomocy społecznej (GOPS) oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Cel strategiczny nr II Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym		
Cele operacyjne:	Kierunki działania:	Realizacja:
1. Aktywizacja osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych, 2. Aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, 3. Aktywizacja i pomoc seniorom 4. Wsparcie osób ubogich 5. Przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia w rodzinach objętych pomocą społeczną 6. Zminimalizowanie niekorzystnych zjawisk społecznych	- Szkolenia i warsztaty aktywizacyjne dla osób bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz seniorów, - Współpraca i wspólne działania instytucji wspierających osoby bezrobotne, - Minimalizowanie skutków długotrwałego bezrobocia, - Wsparcie osób ubogich w zakresie mieszkalnictwa socjalnego, - Przyznanie świadczeń finansowych, - Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób niepełnosprawnych, - Realizacja programu dożywiania dzieci	Instytucje i organizacje działające na terenie gminy Lutowiska, w ramach realizacji celu strategicznego II oraz własnych zadań statutowych podejmują działania: - Organizacja zajęć, warsztatów dla seniorów (Gminny Ośrodek Kultury) - Organizacja prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych (Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), - Rozpowszechnianie informacji o możliwości skorzystania ze wsparcia, w tym również w ramach projektów i programów realizowanych przez inne instytucje poprzez informacje zamieszczane na tablicach ogłoszeń, portalach społecznościowych i stronach internetowych w szczególności

	i młodzieży, – Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi i zagrożonymi ubóstwem, – Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego, – Organizowanie imprez rekreacyjno – integrujących dla mieszkańców gminy; – Poradnictwo rodzinne i specjalistyczne: psychologiczne, prawne, – Wdrażanie programów profilaktycznych, – Podwyższenie świadomości rodziców i dzieci na temat skutków uzależnień, – Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży alkoholu, – Prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i dorosłych.	Urzędu Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej, – Udzielanie pomocy materialnej, w formie pracy socjalnej i dożywiania dzieci i młodzieży oraz poradnictwa (GOPS), – Udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego dla uczniów (Gmina Lutowiska), – Poradnictwo rodzinne i specjalistyczne realizowane przez pracowników GOPS i Zespołu Szkół, wsparcie psychologa szkolnego (Zespół Szkół), bezpłatne poradnictwo prawne realizowane w budynku Urzędu Gminy w Lutowiskach (Starostwo Powiatowe); – Organizacja imprez rekreacyjno – integracyjnych oraz kulturalnych dla mieszkańców gminy (GOK, organizacje pozarządowe: Koła Gospodyń Wiejskich), – Działania profilaktyczne mające na celu podniesienie świadomości na temat skutków uzależnień w tym również prowadzenie działań profilaktycznych (GOPS, GOK, GKRPA, Zespół Szkół) – Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego (GOK, GOPS).

Cel strategiczny nr III		
Świadome, aktywne i zdrowe społeczeństwo		
Cele operacyjne:	Kierunki działania:	Realizacja:
1. Promocja idei wolontariatu, jako wsparcia dla systemu pomocy społecznej, 2. Promocja społeczeństwa obywatelskiego, 3. Rozwój inicjatyw aktywizujących życie lokalnej społeczności, 4. Wsparcie i aktywizacja osób starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych, 5. Ograniczenie problemu uzależnień, 6. Upowszechnianie kultury zdrowego stylu życia, 7. Wzrost wiedzy i świadomości ekologicznej.	– Pobudzanie oddolnych inicjatyw, – Pozyskiwane lokalnych liderów działających na rzecz rozwoju lokalnej społeczności, – Organizacja różnego rodzaju imprez integracyjnych, – Poszerzenie oferty życia społeczno – kulturalnego w gminie, – Wspieranie istniejących oraz nowopowstających organizacji społecznych i pozarządowych, – Tworzenie projektów i programów promujących i wzmacniających wolontariat, – Promowanie aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych, – Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych,	Instytucje i organizacje działające na terenie gminy Lutowiska, w ramach realizacji celu strategicznego III oraz własnych zadań statutowych podejmują działania: – pobudzanie oddolnych inicjatyw poprzez konkursy dla organizacji pozarządowych umożliwiające pozyskanie dofinansowania na realizowane zadania, – organizacja różnego rodzaju imprez integracyjnych (GOK, Zespół Szkół), – podejmowanie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych (Urząd Gminy), – prowadzenie działań / kampanii / zajęć mających na celu podniesienie świadomości szkodliwości używek, promocję zdrowego stylu życia, naukę spędzania czasu wolnego bez używek (GOK, GKRPA, Zespół Szkół, GOPS, organizacje pozarządowe), – organizacja zajęć sportowo –

	- Likwidacja barier architektonicznych, - Prowadzenie kampanii mającej na celu podniesienie świadomości o zagrożeniach wynikających z uzależnień, - Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób chorych i niepełnosprawnych, - Promocja modelu zdrowego stylu życia, - Organizacja zajęć sportowo – rekreacyjnych, - Podnoszenie znaczenia problemu otyłości i wad postawy u dzieci i młodzieży, - Promowanie prowadzenia profilaktyki zdrowotnej (m. in. w zakresie wykrywania chorób nowotworowych, realizacji obowiązku szczepień)	rekreacyjnych (GOK, organizacje pozarządowe, Zespół Szkół), - profilaktyka zdrowotna (SP ZOZ Ustrzyki Dolne, Zespół Szkół, GKRPA, GOK), - organizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych na terenie gminy (GOPS), - objęcie osób z niepełnosprawnością wsparciem w ramach programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2025; - wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnością w ramach realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2025.

VII SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W ROKU 2025

Celem głównym programu przyjętego uchwałą nr LV/322/2024 Rady Gminy Lutowiska z dnia 27 marca 2024 r. na lata 2024 - 2030 jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Cel ten oparty jest na realizacji zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, szczególnie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy oraz pracy ze sprawcami przemocy nad zmianą ich zachowań i postaw, tj.

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej,
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy domowej i zwiększenie dostępności pomocy,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy,
2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą domową,
3. Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej,
4. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy.

Działania zaplanowane do realizacji służące realizacji celów szczegółowych w programie:

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie:

- 1) Zbieranie i uaktualnianie informacji na temat rozmiarów problemu przemocy

w rodzinie oraz zasobów środowiska lokalnego (statystyki policyjne, sądowe, Ośrodka Pomocy Społecznej, GKRPA, szkół, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej);

- 2) Monitorowanie problematyki przemocy domowej oraz udzielanej pomocy,
- 3) Zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy domowej w gminie poprzez wypracowanie procedur aktywnej i stałej współpracy placówek oświatowych, jednostek pomocy społecznej, służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych i organizacji pozarządowych.

2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą domową:

- 1) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie m. in. poprzez organizowanie prelekcji, pogadarek, warsztatów profilaktycznych oraz upowszechnianie materiałów edukacyjno – informacyjnych, ulotek, broszur, wizytówek (w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej),
- 2) Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, m. in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki,
- 3) Organizowanie dla nauczycieli i pedagogów szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym,
- 4) Współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy domowej i jej skutkom,

3. Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej:

- 1) Szkolenia grup zawodowych z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej dla potrzeb współpracy w grupach diagnostyczno - pomocowych,
- 2) Szkolenie dotyczące przemocy domowej dla członków grup diagnostyczno - pomocowych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego wraz z dodatkowymi kosztami związanymi z zapewnieniem m. in. cateringu, zakupem artykułów żywnościowych, napojów, wody, kawy, herbaty oraz innych artykułów,

4. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy:

- 1) Udzielanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej pomocy finansowej i rzeczowej osobom dotkniętym przemocą,
- 2) Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc,
- 3) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez podejmowanie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową (np. organizowanie szkoleń i warsztatów edukacyjnych),
- 4) Prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy domowej w zakresie przysługujących im praw,
- 5) Tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej,

- 6) Oddziaływanie na sprawców przemocy domowej poprzez motywowanie ich i kierowanie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych.

W 2025 r. w ramach realizacji zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej podejmowano następujące działania:

Lp.	Cel szczegółowy określony w Programie	Sposób realizacji
1	Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy domowej	W 2025 r. zwołano 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Podczas spotkań Zespołu omawiano problematykę zjawiska przemocy domowej w kontekście pracy jednostek reprezentowanych przez członków Zespołu, podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieskie Karty”, analizowano działania podejmowane w indywidualnych przypadkach przez członków grup diagnostyczno - pomocowych. Na dzień sporządzania sprawozdania w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi: 1. Agnieszka Fischer – przedstawiciel GOPS; 2. Hubert Tuleja – Przedstawiciel GOPS; 3. Jowita Mielcarek – przedstawiciel GKRPA; 4. Krzysztof Piątkowski – przedstawiciel KPP; 5. Andrzej Prawiło – przedstawiciel KPP; 6. Piotr Strzępka – przedstawiciel KPP; 7. Wioletta Różycka – Wnuk – przedstawiciel Sądu Rejonowego w Lesku; 8. Marta Polechońska – przedstawiciel Zespołu Szkół w Lutowiskach. W 2025 r. prowadzono działania w odniesieniu do 3 rodzin, w których występuje zjawisko przemocy domowej, z czego: • 1 procedura „Niebieskie Karty” została wszczęta w 2025 r. (przekazana do realizacji w gminie Lutowiska, ze względu na przebywanie osób, których dotyczyła na terenie naszej gminy); • w przypadku 2 rodzin procedura „Niebieskie Karty” była kontynuowana z poprzednich lat. Problem przemocy w gminie Lutowiska monitorowany jest na bieżąco poprzez prowadzenie w tym zakresie statystyk przez instytucje i jednostki organizacyjne, w tym w szczególności: Policję, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Szkół w Lutowiskach, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wymienione powyżej jednostki podejmują działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez utrzymywanie stałej współpracy zarówno na poziomie ogólnym, jak i w indywidualnych przypadkach.
2	Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie	Działanie realizowane było poprzez: – rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym poprzez: dystrybucję materiałów informacyjnych (plakaty, ulotki), zamieszczanie informacji na tablicy informacyjnej w siedzibie GOPS i innych instytucji, na profilu

		społecznościowym Facebook oraz stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, - realizacja przez Zespół Szkół w Lutowiskach programu profilaktycznego w ramach którego szkoła współpracuje z Centrum Psychoterapii SELF oraz Fundacją PROFIL z Rzeszowa w zakresie wsparcia psychoterapeutycznego, psychologicznego i pedagogicznego, przeprowadzenie Szkolnej Akcji Profilaktycznej, pogadanki z uczniami dotyczące zachowań agresywnych kierowanych do rówieśników, realizacja programu profilaktycznego „W sieci korzyści – cyfrowy świat pod kontrolą” dotyczącego przeciwdziałania cyberuzależnieniu i cyberprzemocy; - realizacja warsztatów dla dzieci z zakresu profilaktyki agresji „Promujemy dobre zachowania w szkole” – zajęcia z zakresu kształtowania umiejętności interpersonalnych wśród uczniów; - udział w ogólnopolskiej akcji „Dzieciństwo bez przemocy”, w tym organizacja marszu „Razem idziemy – dzieciństwo bez przemocy”; - działania edukacyjne realizowane przez Komendę Powiatową Policji w Ustrzykach Dolnych: debaty społeczne z młodzieżą i rodzicami dotyczące bezpieczeństwa, cyberprzemocy i hejtu wśród młodzieży, konkurs plastyczny „Bezpieczne wakacje 2025” którego celem jest edukowanie i uwrażliwienie na właściwe zachowania w różnych sytuacjach społecznych oraz kształtowanie umiejętności i nawyku wyboru bezpiecznych zachowań przez dzieci i młodzież w codziennych sytuacjach życiowych, - działania edukacyjne oraz rozwijające zainteresowania realizowane przez Gminny Ośrodek Kultury mające na celu rozwój osobowości dzieci i młodzieży, budowanie poczucia własnej wartości, rozwijanie zdolności do podejmowania dojrzałych decyzji, spędzania wolnego czasu z rówieśnikami w sposób wolny od agresji, aktywny i kreatywny, bez używek; - udział Gminy Lutowiska w ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej realizowanej przez Instytut Nowej Kultury; - piknik edukacyjno – profilaktyczny „Razem przeciw przemocy” – spotkanie integracyjne mieszkańców gminy, w tym dzieci uczęszczających do ZSz w Lutowiskach z pracownikami i uczestnikami placówek wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami z powiatu bieszczadzkiego. Podczas spotkania uczestnicy instytucji zaprezentowali swoje prace. Podczas spotkania pracownicy uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z materiałami edukacyjnymi z zakresu przeciwdziałania przemocy i profilaktyki uzależnień przygotowanymi przez pracowników GOPS, uczestnikom spotkania zostały również wręczone zestawy materiałów edukacyjnych z zakresu w/w tematyki; - projekt „Nie jesteś sam” – w ramach którego przedstawiciele Urzędu Gminy w GOPS odwiedzili osoby starsze, samotne z terenu naszej gminy składając życzenia świąteczne, przekazując paczki z poczęstunkiem wigilijnym oraz

		zestawy materiałów edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy.
3	Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Udział pracowników instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej w szkoleniach: – udział członka grupy diagnostyczno - pomocowej w obowiązkowym 24 - godzinnym szkoleniu, o którym mowa w art. 9a ust. 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zrealizowanym przez Fundację na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy FENIKS; – przekazanie członkom grup diagnostyczno - pomocowych publikacji „Dialog motywujący w pracy grup diagnostyczno – pomocowych” przesłanej przez Studio Profilaktyki Społecznej Adam Rynkiewicz na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom; – wsparcie pracy wychowawczej nauczycieli poprzez współpracę z Centrum Psychoterapii SELF oraz Fundacją PRO-FIL z Rzeszowa; – samokształcenie pracowników poprzez korzystanie z dostępnych materiałów, publikacji, bezpłatnych webinarów, bieżące śledzenie zmian w przepisach prawa.
4	Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy	– pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach realizowanej pracy socjalnej, jak również w ramach prowadzonego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej punktu konsultacyjnego udzielają osobom potrzebującym informacji i wyjaśnień o możliwościach uzyskania wsparcia (w ramach indywidualnych kontaktów z zainteresowanymi), informacji w zakresie przepisów prawa oraz stosowania procedury związanej z przemocą domową; osobom podejrzanym o stosowanie przemocy w rodzinie przekazywane są informacje o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy, – w Punkcie Konsultacyjnym Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ustrzykach Dolnych realizowane jest wsparcie specjalistyczne świadczone przez: adwokata, psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego. Z bezpłatnych porad w placówce mogą skorzystać również osoby zamieszkujące w gminie Lutowiska; – na terenie powiatu bieszczadzkiego funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, który zapewnia wsparcie w formie schronienia dla osób doświadczających przemocy, – osoby doświadczające przemocy mogą skorzystać z pomocy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej SOS w Lesku, który zapewnia pomoc w formie schronienia, poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego; – na terenie powiatu bieszczadzkiego funkcjonuje punkt nieodpłatnej pomocy prawnej, gdzie można skorzystać z porad adwokata i radcy prawnego, porady w 2025 r. były realizowane również w budynku Urzędu Gminy w Lutowiskach po wcześniejszym umówieniu się; – w Ustrzykach Dolnych funkcjonuje filia Poradni Leczenia Uzależnień z Leska, gdzie wsparcie mogą uzyskać osoby uzależnione oraz członkowie ich rodzin;

	- w Ustrzykach Dolnych funkcjonuje Poradnia Zdrowia Psychicznego, w której można skorzystać z pomocy psychiatrycznej i psychologicznej; - Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej w Ustrzykach Dolnych świadczy pomoc: psychologiczną, psychoterapię indywidualną, rodzinną, grupową, psychospołeczną dla dzieci i młodzieży do ukończenia 21 roku życia a także ich rodzin i opiekunów prawnych; - na terenie powiatu w 2025 r. były zorganizowane zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy. Do udziału w zajęciach została skierowana 1 osoba z gminy Lutowiska.

Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w 2025 r.

Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	6
Liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno - pomocowych	3

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w 2025 r.

Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę	1		
Liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy	2		
Liczba osób dotkniętych przemocą domową, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	ogółem	7	
	w tym ze względu na problem przemocy psychicznej	2	
	w tym ze względu na problem przemocy fizycznej	7	
	w tym ze względu na problem przemocy ekonomicznej	2	
	w tym ze względu na problem wykorzystania seksualnego	0	
	w tym kobiety	ogółem	4
		w tym niepełnosprawne	0
		w tym starsze	2
	w tym mężczyźni	ogółem	1
		w tym niepełnosprawni	1
		w tym starsi	1
	w tym dzieci	ogółem	2
		w tym dziewczynki	1
w tym chłopcy		1	

VIII SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W ROKU 2025

Uchwałą nr LV/323/2024 Rady Gminy Lutowiska z dnia 27 marca 2024 r. przyjęto do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026.

Podstawę dla opracowania Programu stanowił art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Realizacja Programu opiera się na zasadach współdziałania partnerów środowiska lokalnego, tj. instytucji państwowych, samorządowych, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Zgodnie z treścią programu, w realizację zadań programowych na terenie gminy zaangażowane są następujące instytucje i organizacje:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS);
- Gmina Lutowiska (UG),
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA),
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (ZI),
- Komenda Powiatowa Policji w Ustrzykach Dolnych (KPP),
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR),
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK),
- Powiatowy Urząd Pracy (PUP),
- Zespół Szkół w Lutowiskach i inne placówki oświatowe do których uczęszczają uczniowie zamieszkujący gminę Lutowiska;
- Szkoły, przedszkola, żłobki (w tym również zlokalizowane poza terenem gminy, do których uczęszczają dzieci zamieszkujące w gminie Lutowiska);
- Gminny Ośrodek Kultury (GOK),
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Placówki ochrony zdrowia działające na terenie gminy, powiatu i województwa;
- Organizacje pozarządowe, np. Klub Sportowy – OTRYT-II, Polski Czerwony Krzyż (NGO) i in.
- Sąd Rejonowy w Lesku;
- Kuratorzy;
- Kościoły i związki wyznaniowe;
- Instytucje doradcze i szkoleniowe;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna;
- Inne instytucje prowadzące działalność w obszarze interwencji Programu.

Głównym celem Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w gminie Lutowiska, sprzyjającego funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele strategiczne:

1. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz jej wieloaspektowy rozwój;
2. Zapewnienie możliwości wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży w gminie Lutowiska;

Zgodnie z treścią Programu narzędziem jego ewaluacji jest sporządzenie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który wyznaczony jest na koordynatora Programu, corocznego sprawozdania składanego Radzie Gminy do 31 marca za rok poprzedni.

W 2024 r. w ramach realizacji zapisów Gminnego Programu Wspierania Rodziny podejmowano następujące działania:

Cel strategiczny: Wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz jej wieloaspektowy rozwój		
Lp.	Cel operacyjny określony w Programie	Sposób realizacji
1	Usamodzielnienie ekonomiczne rodzin, wsparcie rodziny w podejmowaniu i utrzymaniu zatrudnienia	Powiatowy Urząd Pracy w Ustrzykach Dolnych realizuje formy wsparcia mającego na celu aktywizację osób pozostających bez pracy, w tym: staże, szkolenia, prace interwencyjne i in. We współpracy z gminą Lutowiska realizowane są prace społecznie użyteczne, do których wykonywania kierowane są osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na swojej stronie internetowej i profilu społecznościowym Facebook rozpowszechnia informacje o możliwości przystąpienia do projektów realizowanych przez firmy i organizacje pozarządowe, do których mogą przystąpić mieszkańcy gminy Lutowiska, np. projekty „Aktywna integracja doda Ci skrzydeł”, „Odważ się być aktywnym”, „STOP wykluczeniu! Kompleksowy program aktywnej integracji dla osób z niepełnosprawnościami”, „Aktywność = Praca”, „Kariera bez granic”, „Podkarpackie Wsparcie WIP dla potrzebujących”, „Zawodowa odnowa”, Podkarpacka Strefa Integracji”, „Podkarpacka Inicjatywa ALMA – europejskie mobilności młodych”. Ponadto na portalu społecznościowym facebook Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udostępnia informacje, które mogą być przydatne dla osób bezrobotnych i znajdujących się w trudnej sytuacji, np. o ofertach pracy, możliwości skorzystanie ze szkoleń i zajęć mających na celu podniesienie kompetencji.
2	Przeciwdziałanie uzależnieniom	W ramach tego celu operacyjnego instytucje i organizacje podejmują działania mające na celu profilaktykę, edukację, ale również wsparcie specjalistyczne osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami: - realizacja programów i warsztatów profilaktycznych skierowanych do uczniów,- współpraca Zespołu Szkół w Lutowiskach z Centrum Psychoterapii SELF i Fundacją PROFIL w zakresie wsparcia psychoterapeutycznego, psychologicznego i pedagogicznego dla uczniów, rodziców i nauczycieli;- organizacja festynów i spotkań bezalkoholowych, promujących wspólne spędzanie czasu w sposób aktywny, bez używek (np. Dzień Dziecka, Bajkowy Bal Karnawałowy, Dzień Seniora, turniej piłki siatkowej, Przegląd Piosenki Turystycznej);- szkolenie dla sprzedawców mające na celu zapobieganie

		naruszeniu przepisów przez przedsiębiorców korzystających z zezwoleń na sprzedaż alkoholu; - wsparcie dla osób uzależnionych (kierowanie na badania w zakresie uzależnienia od alkoholu, informowanie o możliwościach uzyskania profesjonalnej pomocy, motywowanie do leczenia, kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie osoby do podjęcia leczenia); - dystrybucja materiałów edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości mieszkańców z zakresu szkodliwości używek.
3	Pomoc rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. GOPS realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”. W 2025 r. ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 18 rodzin z dziećmi, 25 dzieci korzystało z pomocy w formie dożywiania w placówkach oświatowych, 8 dzieciom (6 rodzin) przyznano stypendium, 27 rodzinom przyznano zasiłek rodzinny.
4	Rozwijanie zdolności opiekuńczo – wychowawczych rodziny	W ramach realizacji celu operacyjnego instytucje i organizacje działające na terenie gminy podejmują działania mające na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców. Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest przez wykwalifikowany personel Zespołu Szkół w Lutowiskach (pedagogiczne, psychologiczne), szkoła współpracuje również z Centrum Psychoterapii SELF i Fundacją PROFIL w zakresie wsparcia psychoterapeutycznego, psychologicznego i pedagogicznego dla uczniów, rodziców i nauczycieli. W zakresie przeciwdziałania przemocy domowej rodziny mogą korzystać ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Ustrzykach Dolnych, gdzie istnieje możliwość skorzystania z poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego. Edukacja rodziców prowadzona jest również przez pracowników GOPS w ramach realizowanej pracy socjalnej oraz wsparcia świadczonego przez asystenta rodziny.
5	Wzmacnianie procesów służących integracji rodziny i przeciwdziałanie rozpadowi rodzin	Na terenie gminy realizowane są spotkania mające na celu integrację rodzin, wspólne spędzanie czasu wolnego, wzmacnianie więzi rodzinnych (np. Dzień Dziecka, Dzień Seniora, warsztaty realizowane przez Gminny Ośrodek Kultury, działania podejmowane przez Zespół Szkół w Lutowiskach). Na terenie gminy Lutowiska zatrudniony jest asystent rodziny, który współpracuje z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi (w 2025 r. ze wsparcia asystenta korzystały 3 rodziny).
6	Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych	W 2025 r. dwoje dzieci z terenu gminy przebywało w pieczy zastępczej. Ponieważ rodzice biologiczni nie przebywają na terenie gminy, asystent rodziny nie współpracował z rodzicami.
7	Rozwój kompetencji specjalistycznej kadry zajmującej się pomocą rodzinie	Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stale doskonali się w zakresie profesjonalnego wsparcia rodzin. W 2025 r. zrealizowano m. in. szkolenia o tematyce: • przepisów prawa z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach;

	• uzależnień; • wywiadu środowiskowego i dokumentowania pracy socjalnej; • ustalania dochodów do celów pomocy społecznej i in.

Cel strategiczny: Zapewnienie możliwości wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży w gminie Lutowiska		
Lp.	Cel operacyjny określony w Programie	Sposób realizacji
1	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie oraz zapobieganie uzależnieniom	W ramach realizacji celu operacyjnego na terenie gminy prowadzone są działania w formie programów i warsztatów skierowanych do dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy, cyberprzemocy. Realizowane są również różnego rodzaju formy wypoczynku i spędzania wolnego czasu (obozy sportowe, półkolonie).
2	Promocja pozytywnych wzorców zachowań	Na terenie gminy realizowane są zajęcia mające na celu zagospodarowanie czasu wolnego, rozwój osobowościowy dzieci i młodzieży (zajęcia rozwijające zainteresowania, wyjazdy, zajęcia sportowe).
3	Wyrównywanie szans edukacyjnych	Zespół Szkół w Lutowiskach współpracuje z Uniwersytetem Jagiellońskim w zakresie prowadzenia zajęć pozalekcyjnych i rozwijających zainteresowania z zakresu przedmiotów przyrodniczych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Zespół Szkół w 2025 r. przekazywały rodzicom informacje o możliwości udziału w projekcie Indywidualne Konta Rozwojowe (IKR) Junior mającym na celu udzielenie wsparcia edukacyjnego dla uczniów z rodzin o trudnej sytuacji materialnej.
4	Wsparcie dzieci i młodzieży, w tym rodzin niewydolnych opiekuńczo	W ramach pracy dydaktycznej Zespołu Szkół realizowane są spotkania mające na celu wzmacnianie więzi rodzinnych, tj. Dzień Babci i Dziadka, Dzień Dziecka. Dzieci i rodzice mogą skorzystać ze wsparcia psychologa i pedagoga. Gmina Lutowiska współfinansuje pobyt dwojga dzieci w pieczy zastępczej.

IX SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE LUTOWISKA W ROKU 2025

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lutowiska na lata 2025 - 2027 przyjęty został Uchwałą nr VIII/74/2024 Rady Gminy Lutowiska z dnia 30 grudnia 2024 r. na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. Zgodnie z treścią Programu – jego realizacja jest koordynowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach, natomiast realizatorami są jednostki organizacyjne gminy współpracujące w tym zakresie z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze zdrowia i profilaktyki uzależnień.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Realizacja zadań, o których mowa powyżej, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Organem, którego zadaniem jest w szczególności inicjowanie działań w zakresie zadań własnych gminy dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom, jak również podejmującym czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego jest **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**.

W roku 2025 skład osobowy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych regulowany był Zarządzeniami Wójta w sprawie zmiany składu osobowego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lutowiskach:

- nr 60/2024 z dnia 24 czerwca 2024r.
- nr 35/2025 z dnia 15 kwietnia 2025 r.
- nr 75/2025 z dnia 7 sierpnia 2025 r.

W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów

alkoholowych. Aktualnie Komisja liczy 4 osoby.

Komisja, w zakresie realizacji swoich działań współdziała z: organizacjami pozarządowymi, szkołą, policją, Zakładami Opieki Zdrowotnej, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Zespołem Interdyscyplinarnym, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Ustrzykach Dolnych.

Głównym celem działań profilaktycznych Komisji jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększanie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Komisja zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowaniem zdrowego stylu życia oraz pomaga rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych.

W roku 2025 w ramach bieżącej działalności Komisji, jak również realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii podjęto następujące działania:

1. **Działania zmierzające do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osoby uzależnionej od alkoholu:** prowadzono postępowania w odniesieniu do **10 osób**. Postępowania o których mowa powyżej polegały na:
 - a) Skierowaniu wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie lecznictwa odwykowego przeciwalkoholowego w odniesieniu do **5 osób**, w tym:
 - 1 sprawa zakończyła się wydaniem przez Sąd postanowienia o zobowiązaniu osoby do leczenia w stacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego,
 - w 2 przypadkach rozprawa odbyła się 12.02.2026 r. – na dzień sporządzania sprawozdania nie posiadamy informacji o treści postanowienia,
 - w 2 przypadkach wnioski zostały złożone w ostatnim kwartale 2025 r., na dzień sporządzania sprawozdania nie zostały jeszcze rozpatrzone przez Sąd.
 - b) z **3 osobami** członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy motywacyjne, w tych sprawach nie stwierdzono przesłanek do skierowania wniosków do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu wynikających z przepisów ustawy (zgodnie z *art. 26 ust. 1 i art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do leczenia odwykowego sąd może zobowiązać osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny*);
 - c) **2 postępowania** dotyczyły osób, które zostały zobowiązane postanowieniem sądu do leczenia, a do GKRPA wpłynęły informacje dotyczące nadużywania alkoholu przez te osoby. Działania GKRPA polegały na przekazaniu informacji, które wpłynęły do Sądu Rejonowego w Lesku, celem podjęcia dalszych działań.
2. **Działania w ramach celów szczegółowych określonych w rozdziale VI Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii** realizowane były poprzez:

- **wsparcie finansowe działań podejmowanych przez instytucje i organizacje oraz realizacja działań** (zrealizowane działania oraz wydatkowane na ten cel kwoty wymienione zostały w tabeli):
- **kampanie informacyjne** - dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych (plakaty, ulotki, broszury): „Dopalacze – powiedz stop”, „Reaguj na przemoc”, „Postaw na rodzinę”, „Kształtuj dobre nawyki... piłeś/aś? Odłóż kluczyki”, „Co robić, aby nasze dzieci nie sięgały po alkohol? – poradnik dla rodziców”, „Narkotyki – co warto wiedzieć?”, „Problemowe spożywanie alkoholu, picie ryzykowne, szkodliwe, uzależnienie”, „Przemoc domowa – poradnik dla osób doznających przemocy”, „Hazard – zabawa czy ryzyko? Poradnik dla rodzin i bliskich osób uprawiających hazard”, promocja telefonu zaufania Ogólnopolskiego Pogotowia dla Osób Doznających Przemocy Domowej „Niebieska Linia”, udział w ogólnopolskich kampaniach: „Wspólnie przeciw przemocy domowej” i „Cięża bez alkoholu – powstrzymać FASD” – i wiele innych;
- **udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania wsparcia** na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz portalu społecznościowym Facebook, w tym. m. in. informacje o zakresie wsparcia świadczonego przez GOPS, zadaniach i zakresie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przebiegu procedury zobowiązania osoby do podjęcia leczenia odwykowego, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, numerach telefonów zaufania i infolinii i in. Za pośrednictwem portalu społecznościowego facebook udostępniamy informacje o możliwości skorzystania ze wsparcia m. in. w formie bezpłatnych webinarów, szkoleń, porad specjalistycznych, spotkań grup wsparcia realizowanych przez różne instytucje i organizacje;
- **prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób i rodzin z problemami uzależnień oraz przemocy domowej** – działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. W ramach działalności punktu pracownicy GOPS, w dniach i godzinach pracy jednostki udzielają niezbędnego wsparcia osobom i rodzinom, w tym porad dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznego wsparcia, w tym zasad kierowania do Oddziałów Leczenia Uzależnień, udzielają pomocy w formie pomocy w przygotowaniu niezbędnych pism i wniosków, prowadzą rozmowy wspierające z członkami rodzin osób uzależnionych itp. W 2025 r. ze wsparcia Punktu skorzystało 7 osób.

WYDATKOWANIE ŚRODKÓW W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ZA ROK 2025			
Kategoria wydatków	Szczegółowe wydatki	Kwota	Realizator
Funkcjonowanie GKRPA	Ogółem, w tym:	32.059,08 zł	Wójt Gminy Lutowiska
	wynagrodzenia członków GKRPA	27.482,72 zł	
	szkolenia członków GKRPA	1.600,00 zł	
	Wnioski do sądu dot. zobowiązania do leczenia odwykowego (opłata sądowa od złożonego wniosku, zaliczka na poczet opinii biegłych)	1.877,16 zł	
	badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu realizowane przez biegłych sądowych (skierowanie wydane przez GKRPA)	525,70 zł	
	usługi pocztowe	459,70 zł	
	materiały biurowe	113,80 zł	
Dofinansowanie działalności Poradni Leczenia Uzależnień w Lesku, Filia w Ustrzykach Dolnych	Ogółem, w tym:	5.000,00 zł	Na podstawie Uchwały Rady Gminy
	Doposażenie Poradni (zakup urządzenia wielofunkcyjnego, 12 szt. krzeseł, flipchart, materiały biurowe)	5.000,00 zł	
Inne Programy profilaktyczne przeprowadzone na terenie gminy w roku sprawozdawczym	Ogółem, w tym:	7.074,56 zł	x
	Program profilaktyczny „W sieci korzyści – cyfrowy świat pod kontrolą”	615,00 zł	Zespół Szkół w Lutowiskach
	Szkolna Akcja Profilaktyczna „Promujemy dobre zachowania w szkole” oraz „Dzieciństwo bez przemocy”	1.059,56 zł	Zespół Szkół w Lutowiskach
	Wsparcie psychoterapeutyczne, psychologiczne i pedagogiczne dla uczniów, rodziców i nauczycieli - współpraca z Centrum Psychoterapii SELF oraz Fundacją PRO-FIL z Rzeszowa. Warsztaty profilaktyczne dla uczniów i wsparcie pracy wychowawczej nauczycieli.	5.400,00 zł	Zespół Szkół w Lutowiskach
Działania nie będące ustrukturyzowanym programem profilaktycznym	festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi), w tym:	9.199,82 zł	x
	Dzień Dziecka w szkole	498,80 zł	Zespół Szkół w Lutowiskach
	„Bajkowy Bal Karnawałowy”	3.013,58 zł	Gminny Ośrodek Kultury
	Piknik edukacyjno – profilaktyczny „Razem przeciw przemocy”	5.687,44 zł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	imprezy sportowe, w tym:	1.118,88 zł	x
	Turniej piłki siatkowej o puchar Prezesa Klubu Sportowego OTRYT-I	1.118,88 zł	Klub Sportowy OTRYT-I

	Konkursy (plastyczne, literackie, muzyczne itp.), w tym:	12.186,16 zł	x
	Przeegląd Piosenki Turystycznej	1.025,45 zł	Zespół Szkół w Lutowiskach
	Konkurs plastyczny dla uczniów Zespołu Szkół w Lutowiskach na transparent z hasłem promującym akcję „Dzieciństwo bez przemocy”	11.160,71 zł	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Zespół Interdyscyplinarny
	Ogółem, w tym:	26.240,65 zł	
Edukacja publiczna i profilaktyka dla dorosłych	audyt punktów sprzedaży alkoholu wraz ze szkoleniem sprzedawców w punktach sprzedaży alkoholu	2.880,00 zł	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
	Gminny Dzień Seniora	22.000,00 zł	Gminny Ośrodek Kultury
	materiały edukacyjne dla sprzedawców napojów alkoholowych	230,00 zł	GKRPA
	Projekt „Nie jesteś sam”	1.130,65 zł	GKRPA GOK GOPS Koła Gospodyń Wiejskich
	Środki przekazane do izby wytrzeźwień (Porozumienie z dn. 01.02.2025 r. - Dz. Urz. woj. Podkarpackiego z dn. 21.03.2025 r. poz. 1384)	973,00 zł	Wójt Gminy Lutowiska
	Ogółem, w tym:	2.400,00 zł	x
Kolonie i obozy zorganizowane w roku sprawozdawczym	Obóz sportowy dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Lutowiska	2.400,00 zł	Uczniowski Klub Sportowy „Karate Kyokushin Czarna Pantera”
	INNE DZIAŁANIA, W TYM:	30.433,96 zł	x
Inne działania z zakresu profilaktyki	Warsztaty edukacyjne dla dzieci „Co tak świeci”	5.700,00 zł	Fundacja Pomocy Szkołom Bieszczadzkim
	Dofinansowanie wyjazdu uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych koła fizyczno - astronomicznego na pokazy fizyczne do Rzeszowa	596,40 zł	Zespół Szkół w Lutowiskach
	Zakup materiałów edukacyjnych do organizacji kąpki zainteresowań i integracji uczniów podczas przerw	3.331,04 zł	Zespół Szkół w Lutowiskach
	Zajęcia z zakresu profilaktyki i promocji zdrowego stylu życia poprzez aktywność ruchową dla młodzieży z sołectwa Zatwarnica (doposażenie boiska sportowego)	750,10 zł	Sołectwo Zatwarnica

	Dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych z przedmiotów przyrodniczych	3.070,00 zł	Zespół Szkół w Lutowiskach
	Zajęcia dla dzieci rozwijające zainteresowania (plastyczne)	1.241,85 zł	Gminny Ośrodek Kultury
	Zajęcia opiekuńcze, rozwijające kompetencje społeczne i poznawcze dzieci i młodzieży oraz zainteresowania, integrujące dzieci i młodzież itp. (dofinansowanie zajęć dla dzieci i młodzieży w okresie wakacji i ferii, zakup materiałów do zajęć, wycieczki i wyjazdy krajoznawczych)	15.744,57 zł	Gminny Ośrodek Kultury „Ferie zimowe 2025” – 7.744,18 zł „Wakacje w Bieszczadach” – 8.000,39 zł
	RAZEM:	126.686,11 zł	

X WNIOSKI KOŃCOWE I POTRZEBY W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA

W aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, to także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia. Odnosząc się do kwestii potrzeb pomocy społecznej należy również wspomnieć o miejscu instytucji pomocy społecznej we współczesnych realiach – pomoc społeczna nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia otoczenia – samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, edukacji, policji, organizacji pozarządowych, itp. Tylko stała i systematyczna współpraca między tymi jednostkami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej, której ośrodek pomocy społecznej powinien być animatorem w środowisku lokalnym.

Potrzeby finansowe na realizację zadań wynikających z ustaw zostały ujęte w planach finansowych i przyjęte do realizacji w budżecie gminy.

Do najważniejszych potrzeb w zakresie pomocy społecznej, w tym również działów, w zakresie których odnotowywane są niedobory finansowe należy zaliczyć:

- prowadzenie elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań;
- poszerzanie zakresu środowiskowego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych;

- zapewnienie środków na pokrycie kosztów pobytu osób w placówkach zapewniających całodobową opiekę, w szczególności w domach pomocy społecznej. Jak wskazano szczegółowo w rozdziale 4.1.4 niniejszego sprawozdania koszty pobytu osób w domach pomocy społecznej systematycznie wzrastają. Ze względu na problem zwiększania się liczby osób w podeszłym wieku i wymagających wsparcia, wzrasta zapotrzebowanie na wsparcie w formie całodobowej opieki. Z naszego rozeznania wynika, że na terenie gminy zamieszkuje spora liczba osób samotnych, które nie mogą liczyć na pomoc rodziny. **Natomiast w odniesieniu do zapewnienia środków na realizację tej formy wsparcia należy zauważyć, że niezbędne jest posiadanie w budżecie rezerwy pozwalającej na wydanie decyzji kierującej osobę do placówki, w szczególności w sytuacji konieczności niezwłocznego podjęcia takiej decyzji i umieszczenia osoby w instytucji zapewniającej całodobową opiekę;**
- podjęcie działań w celu realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych i wspomaganych;
- zapewnienie w budżecie środków na funkcjonowanie Ośrodka w tym na wynagrodzenia dla pracowników. Pracownicy GOPS, nie tylko ze względu na charakter pracy, ale przede wszystkim ze względu na zwiększone uprawnienia do samodzielnego pobierania dokumentacji (np. platforma PUE ZUS, rejestr PESEL, Centralna Aplikacja Rynku Pracy, Elektroniczny Krajowy System Monitorowania i Orzekania o Niepełnosprawności -EKSMOoN i in.), mają coraz więcej obowiązków, jak i większy zakres odpowiedzialności. Zwiększanie zakresu zadań, jakie realizuje GOPS przyczynia się również do zwiększania obowiązków dla wszystkich pracowników (pomoc społeczna, świadczenia rodzinne, księgowość). Ponadto możliwość przyznania gratyfikacji finansowej stanowi jedną z form motywowania pracowników do podejmowania zadań wykraczających poza zakres obowiązków, np. z zakresu dodatkowych zadań wynikających z realizacji programów i projektów, dodatkowych zadań zleczanych do realizacji;
- duża ilość zadań realizowanych przez Ośrodek wiąże się również z dużą ilością dylematów prawnych. Często zmieniające się przepisy, wprowadzanie nowych ustaw i realizacja nowych zadań powodują, iż niezbędne jest zapewnienie środków finansowych na pokrycie kosztów wsparcia prawnego w najtrudniejszych sprawach;
- na chwilę obecną, praca pracowników Ośrodka w dużej mierze związana jest z wykorzystywaniem oprogramowania komputerowego. W zasadzie każde ze świadczeń wymaga zakupu i obsługi programu dziedzinowego. Generuje to konieczność korzystania ze wsparcia informatycznego, a tym samym konieczność zapewnienia środków na obsługę informatyczną Ośrodka i zakup licencji na oprogramowanie;
- informatyzacja Ośrodka związana jest również z koniecznością systematycznej wymiany sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem. Podyktowane to jest przede wszystkim koniecznością

zabezpieczenia danych osobowych klientów, co w przypadku korzystania z przestarzałego sprzętu i oprogramowania jest utrudnione. Ponadto zlecenie Ośrodkowi kolejnych zadań wiąże się z obsługą nowych programów komputerowych, których instalacja na przestarzałym sprzęcie komputerowym stwarza problemy;

- ponieważ siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej mieści się na drugim piętrze Urzędu Gminy, niezbędne jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy dostępności architektonicznej pomieszczeń Ośrodka dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Pracownicy tutejszego Ośrodka dbają o tworzenie coraz lepszego wizerunku pomocy społecznej, jako instytucji efektywnej, nowoczesnej i skutecznej. Zawsze starają się, aby wsparcie do potrzebujących kierowane było sprawnie i w taki sposób, by osoby w trudnej życiowej sytuacji, pozostawały w systemie pomocy jak najkrócej.

Pracownicy stykają się coraz częściej z bardzo trudnymi przypadkami, wymagającymi pomocy od zaraz (są to sytuacje dotyczące osób starszych, chorych w tym również z zaburzeniami psychicznymi, osób doznających przemocy). Ciągły proces starzenia się społeczeństwa wskazuje na konieczność zapewnienia opieki osobom starszym, które są jej pozbawione ze strony rodziny lub gdy rodzina sama nie jest w stanie zapewnić jej w wymaganym zakresie lub formie.

Sporządził: Agnieszka Fischer